Posamezna številka 10 vinarjev.

Štev. 176. V Ljubljani, v soboto, 3. avgusta 1912. Leto XL.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 28·—
za pol leta „ . „ 13·—
za četrt leta „ . „ 6·50
za en mesec „ . „ 2·20
za Nemčijo celoletno „ 29·—
za ostalo inozemstvo „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24·—
za pol leta „ . „ 12·—
za četrt leta „ . „ 6·—
za en mesec „ . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno K 1·70

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . „ 13 „
za trikrat . . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitvrsta (72 mm) 30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne hran. račun št. 28.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Zarja.

Ob priliki slavnostnega zborovanja v proslavo desetletnice katoliškega akademiškega društva »Zarje« dne 2. avgusta t. l. je državni in deželni poslanec prof. Jarc govoril sledeči pomenljivi govor:

L. 1900. se je ustanovila »Zarja«. V domovini je bila to doba, ki so jo osvežile ideje dr. Mahniča, doba, ko je šlo v klasje delo dr. Kreka, doba, ko je pod vodstvom dr. Šusteršiča iz trdih bojev stopala zmagovito Slov. Ljud. Stranka. To je doba preporoda Kranjske, pa tudi po ostali slovenski domovini je začela zmagovati ideja demokratizma. Ta doba pa je našla doma rod sovražnega, zastarelega liberalizma, pa tudi v Gradcu so mladi fantje bili plen v rokah tega sovražnika ljudstva. V Gradcu je tedaj v polnem ponosu cvetela »stara hiša« v slavi svoje krokarije in »narodnega« veseličarstva. To so bile ideje, na katere je naletela peščica naših fantov v Gradcu. Premalo jih je bilo za društvo. Začeli so pa tiho delo, peščica je začela zbirati tiste, ki jih liberalizem ni poznal, slovenske delavce. Tem zapuščenim bratom v tujini so posvečali svoje moči: vsak večer pevska vaja, predavanja, učenje nemščine, računstvo. Na konkretnem socialnem delu se je opogumila in še tesneje strnila ta peščica. Bil je to z ozirom na štajerske razmere vratolomen, drzen poizkus, ki se je pa popolnoma posrečil.

»Zarja« je našla že jasne cilje »Danice«. »Danica« je bila prej in poslej vodilna glede teoretične plati, »Zarja« pa je konkretizirala to gibanje v dijaškem socialnem delu. Mnogo je bilo bojev in truda.

Prvo njeno delo, delavsko izobraževalno društvo »Naprej«, sta uničila stara liberalna bajta in graški filister.

Ta atentat ni ustavil dela. »Zarja« je zopet zbrala delavce. In zopet se je pojavila sovražna moč iz svobodomiselstva pod duševnim vodstvom Masaryka. Pod krinko gesla »Iz naroda za narod« so si osvojili drugo ustanovo »Zarje«: »Domovino«. Prevrgli so svoje geslo: »Iz naroda proti narodu!« Ko so voditelji tega gibanja prišli s polnimi jadri v domovino, je njihov radikalizem odpovedal, bankrotiral je. Radikalci so šli v domovini v objem gnjile liberalne stranke, boljši in doslednejši pa v socialno demokracijo.

»Zarja« pa je nadaljevala svojo pot. Ustanovila je tretje društvo »Kres«. Širša javnost ne zna danes ceniti drobnega dela, ki zahteva veliko truda. Padle so tudi žrtve — povsod so za idejo potrebne žrtve — ta in oni je v izpitih zaostal — toda veliko je položil na oltar socialnega dela za zapuščene graške Slovence. Danes stoji »Kres« trdno, širi in krepi se, njegov Orel pa bo iztrgal mlade slovenske fante iz rok brezverskega internacionalizma. Društvo Sv. Marte pa skrbi za slovenska dekleta. In vse to je delo »Zarje«!

Zakaj povdarjam to delo? O načelih govoriti bi bilo danes odveč, ker so znana. Predočiti pa hočem s tem konkretno pomen socialnega dijaškega dela za javno delovanje.

V naši javnosti se sedaj razpravljajo važni problemi. Eden kliče: »Na znanstveno polje!« drugi: »Na politično polje.« Je antiteza. »Več luči!« »Več dela!«

Prav je, da razpravljamo o teh problemih, da pokažemo, da se ne bojimo motriti sami sebe, ker smo dovolj močni rešiti ta vprašanja.

Pomen dijaškega socialnega dela je priznan in dokazan. Najboljše je to storil Förster. Velik del socialne kulture na Angleškem sloni na dijaštvu in inteligenci. Soc. dijaško delo je tudi načelno eminentne važnosti. V podrobnem delu, ko vidi mlad dijak vse razmere in nevarnosti, v katerih živi delavec, šele v tem najde jasen izraz tistega, kar je prej cenil z nekim naravnim idealizmom. Dijak spozna veliko važnost načelne ljudske vzgoje. Posebno verske vzgoje. Iztrgaj delavcu, mlademu fantu versko prepričanje in čustvovanje, kaj mu ostane, kar bi ga še vezalo z domačo grudo, kar bi tvorilo socialno vez med njim in njegovim ljudstvom? Za versko prepričanje, za deset božjih zapovedi moderna etika nima nadomestila. Pater Steudel je vprašal 100 najimenitnejših filozofov in znanstvenikov, ali bi bilo umestno, namesto deset božjih zapovedi krščanstva postaviti modernejše zapovedi. Značilen je odgovor nemškega filozofa Wundta, ki stoji daleč od krščanstva. Ta je odgovoril: »Neprimerna vrednost dekaloga obstoji v tem, da jedrnato kratko najčudovitejše priča o neminljivosti naravnih načel. Izboljšati ga hoteti bi pomenjalo atentat zopet duha zgodovine, nadomestiti ga z modernim dekalogom bi bil bedast poizkus. Naj ga tudi veroučitelj tolmači po svoje, kakor Luther svojčas — od dokumenta samega roke proč!« Narodni radikalizem in socialna demokracija ne moreta dati nadomestila za versko zavest in vzgojo, ki je fundament slovenskega ljudstva. To je načelni nauk, ki ga študent dobi v svojem socialnem delu.

Drugo, kar v tem delu spozna, je važnost ljudsko-izobraževalnega dela. Znanstvena izobrazba se na naših univerzah nahaja sedaj v krizi, ker gre mimo socialnih problemom vsakdanjega življenja. Na univerzi mora priti do reforme, kar je že začela Nemčija s tem, da je ločila juridične in upravne vede. Pri nas čuti inteligentni človek vrzel med onim, česar se je naučil in tem, kar življenje od njega zahteva. Znanost ni vse, ni sama sebi namen! Trditev, da je znanost absolutna, je smešna, ker dobiš danes učenjaka, ki za dober honorar zagovarja vse, kar hočeš. O znanosti velja, kar je rekel Plato: »Pomisliti moramo, ali nastavimo čuvaje, da bodo sami deležni največje sreče ali pa, da bo srečna skupnost državljanov.« Ideje iz učenjakove sobice prodirajo v šolo in ljudstvo in svet. Zato preti nevarnost od te znanosti vsled njenega skepticizma. Proti temu je potreba temeljite izobrazbe, in ker je nevarnost za ljudstvo dana, zato ni treba samo »več luči«, ampak »več dela«! Danes nekateri precenjujejo znanost, podcenjujejo pa politiko vsled nekaterih izrodkov praktične politike. Toda pregled razvoja človeštva kaže fluktuacijo komponent človeške kulture. Za človeško kulturo ne pomeni helenizem nič manj kakor rimski imperializem ali sedanja tehnična kultura. Istotako quattrocento kakor sv. Bonifacij ali sv. Ciril in Metod. In tako je tudi politika kot boj za moč, za vdejstvovanje idej danes važen kulturni moment, ker od politike je odvisna rešitev najvažnejših kulturnih problemov. Kakor bo politika pri nas doma, tako se bo odločeval odnos Cerkve do države, odnos individualizma k socializmu in mnogo drugih najvažnejših vprašanj. To so problemi, ki bodo določevali slov. ljudstvu in Avstriji njegovo pot in usodo. Tedaj ne bodi geslo: nasprotje znanosti in politike, ampak izpopolnitev, več luči in več dela!

To prepričanje o tem delu in pripravo s podrobnim socialnim dijaškim delom je »Zarja« v svojih desetih letih vestno vršila, ker je vedela, da je znanstveno delo priprava za javno delo, da kdor hoče več luči, mora tudi več delati. Imela je tudi prepričanje, da je strokovna izobrazba v zvezi z socialnim delom prava priprava za bodoči poklic.

To je treba povdariti ob tej desetletnici! »Zarja« je šla to pot. Zato ji želim, da vzgoji močne osebnosti, krepke volje, samozatajevanja vajene in discipline. Tako bo vršila tisto delo za ljudstvo, ki je strnjeno v njenem geslu:

Z Bogom za narod!

Mladeniški tabor v ljubljanski okolici.

Šentpetersko okrožje »Orlov« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 11. avgusta 1912 **II. mladeniški tabor v Hrušici, Bizoviku in Štepanjivasi.** — Spored: Dopoldne: 1. Ob pol 9. uri zbirališče bratskih odsekov pri gosp. Povšetu v cerkvi sv. Štefana. 3. Ob pol 4. uri sveti maši v Bizovik, ki jo daruje ob 10. uri okrožni predsednik prečastiti gospod župnik Janko Petrič. 2. Po sveti maši **tabor** pred cerkvijo, kjer govore g. drž. in dež. poslanec Franc Povše, br. dr. Lovro Pogačnik, predsednik Z. O., in drugi govorniki. 3. Po taboru korporativen **obhod** skozi Bizovik in Hrušico nazaj v Štepanjo vas. — Popoldne: 1. Ob 2. uri skušnja za javno telovadbo. 2. Ob 3. uri litanije v cerkvi sv. Štefaja. 3. Ob pol 4. uri **javna telovadba:** a) proste vaje za leto 1912; b) orodna telovadba; c) nastop posebne vrste Šentpeterskih »Orlov«; d) skupine. 4. **Ljudska veselica** z godbo, šaljivo pošto, srečolovom in z govori, ki jih govore gospodje državni in deželni poslanci. Vstopnina k javni telovadbi in ljudski veselici 30 vin. Javna telovadba in ljudska veselica se bodeta vršili na vrtu gostilničarja gospoda Povšeta, podomače Štravsa, v Štepanji vasi. Pri telovadbi in prosti zabavi sodeluje sl. orlovska godba od D. M. v Polju.

K obilni udeležbi vljudno vabi

predsedstvo okrožja.

Nova določila o sodnem kaznovanju mladoletnih.

Zakonski načrt o preosnovi kazenske postave spada med najbolj zamotane predloge. Najtežavnejše je pa kazenskopravno presojati prekršitve postave mladoletnih malih in velikih zločincev. Zelo zastarela so tozadevna sedanja določila, vsled česar je vlada že leta 1907 predložila gosposki zbornici primerno preosnovo določil o postopanju z mla-

LISTEK.

Pod Čikovo hruško.

Humoreska. Spisal Iv. Baloh.

Milan je bil pomožni uradnik pri gospodu notarju. Narava ga ni obdarila s posebnimi darovi, tudi ne s posebno telesno lepoto. Bil je majhen, čokat, okorne hoje. Dasi je že davno minula doba, odkar je šel zadnjikrat na nabor, vendar ni bilo pod nosom njegovega širokega obraza ničesar tistega, kar imenujemo brke. Obraz njegov je bil, kakor so rekli ljudje, grd, njegov pogled zopern. Razuntega je imel še to naravno slabost, oziroma bolezen, da mu je rado teklo iz očij. Vendar pa je bil Milan dobrega, poštenega srca, in to ga je ravno bolelo, da ga svet ni razumel, še več, ni razumeti hotel. Edini, ki ga je poznal in cenil njegovo delo, je bil njegov predstojnik. Dasiravno je bil že več let v njegovem uradu, si nista prišla nikdar navzkriž. Bil je vesten, natančen, kakor ura. Pa tudi izhajal je lahko s svojo plačo. Četudi so vsi drugi uradniki tožili o slabih časih, je bil Milan vedno zadovoljen s svojo usodo. Še več, ne samo, da ni težko izhajal s svojimi mesečnimi 80 kronami, celo na strani je imel za silo skoro dva stotaka. Ni čuda, ni kadil, ni pil, stanoval je zunaj trga, kjer je za stanovanje in postrežbo plačeval mesečno le par kron, zjutraj in zvečer si kuhal sam, opoldne pa obedoval v gostilni. Tako je teklo Milanu življenje mirno mesece in leta. Toda Milan je občutil v svojem srcu nekaj, kar mu je bilo doslej neznano — sam je bil. Občeval že itak ni z ljudmi, razun kar je bilo nujno potrebno; on je bil: ali v pisarni, ali doma v svoji izbi pri knjigah in časopisih, ali pa sam na izprehodu v senci košatih hrastov. In to samoto je čutil Milan vedno bolj in bolj. Ko bi preiskali vse skrite kote Milanovega srca, tudi o davno minolih dijaških letih, tedaj ne bi mogli najti ničesar, kar se imenuje — ljubezen. Sedaj pa, ko je že davno minula pomlad njegovega življenja, se je rodilo, kar mu je bilo doslej neznano. Izpočetka se je branil, se hotel namenoma raztresti s kako knjigo, pa vedno mu je bila pred očmi podoba sosedove — Milke.

Milka je bila šivilja. Le par sto korakov od Milanove hišice je stanovala ona — noč in dan pri svojem šivalnem stroju, ona, ki je bila kriva nemirnih ur in noči Milanovih. Mislil je, da bo ta njegova bolezen prešla sama ob sebi, toda čimbolj se je branil, tem huje mu je bilo pri srcu. Milka je imela krasen glas. Kadar je Milan pri službi božji slišal njen milodoneči organ, tedaj ga je pretreslo do dna duše, in kadar je o večernem mraku slišal iz njenih ust milo pesem, tedaj ni zaspal, dokler se niso zaprle same njegove trudne oči. Spoznal je, da tako ne more iti dalje. Tudi ga je opomnil njegov predstojnik, da je pri narekovanju manj pazljiv, vednobolj raztresen. Zato je sklenil stvar resno vzeti v roke in poprašati pri Milki, ali bi šlo ali ne. Še vesel je bil te misli. Zdelo se mu je že kar naravno, da prideta Milan in Milka skupaj. On bo v pisarni, ona delala doma, oba pridna, poštena in varčna. — Kdo bi si mogel želeti lepšega življenja?

Toda Milan je naletel na ovire, katerih ni pričakoval. Tisti, ki je bil vzrok njegove nesreče, je bil sosedov Tine. Tine je prišel iz Amerike, prinesel s seboj par tisočakov, bil po svojem stanu zidar. In slučaj je hotel, da je tudi Tine rad postal pod Milkinim oknom, da je tudi njemu Milka delala nemirne noči. Za to seve ni vedel Milan. Sploh se mu je zdelo nemogoče, da bi Milka med njim in Tinetom, če bi prišlo do resnega vprašanja, si izvolila poslednjega. Saj bi bila pri njem gospa, pri Tinetu pa le kmetica. Kadarkoli je šel v pisarno, je šel mimo Milkinega okna, izpregovoril prijazno besedo, podaril dišečo cvetko, in bil je vesel, da je dobil prijazen odgovor. Bolelo ga je pa, da je na koru skupaj pel Tine z Milko, on pa ne, ker ni imel tudi tega naravnega daru. Ker je pa videl in slišal od ljudi, da tudi Tine misli na Milko, tedaj se je v njegovem srcu vzbudilo še hujše čustvo, kakor ljubezen, namreč — ljubosumnost. In temu je sklenil Milan narediti konec. Razun par razglednic še nikoli ni pisal Milki. Zdaj pa se je odločil, da jo resno vpraša, da ali ne. Enkrat itak mora priti, čim preje, tem bolje. Vsedel se resen pogovor pod Čikovo hruško. Ko je ter s tresočo roko napisal Milki pismo, naj pride zvečer v mraku na kratek, a šel zjutraj zgodaj kot navadno v pisarno, je položil pismo na Milkino okno in vesel odšel. Kar odleglo mu je pri srcu, ker ni dvomil, da se vsa stvar srečno izide.

Tisto jutro je pa šel Tine z vozom v gozd po les. Bril je močan veter in slučaj je hotel, da je odnesel pismo z okna par korakov na tla. Vesel je prižvižgal Tine svojo znano pesem, in ko zagleda pismo na tleh, ga pobere in odpre. Najprej ga je streslo po celem telesu, spustil je par kletvic in lepih imen čez tega škrica, potem se globoko zamislil, se okrenil in odžvižgal naprej. Njegov načrt je bil gotov. — In ta je bil za Milana usoden. Tisti dan sta bila oba zadovoljna. Milan v svoji pisarni, Tine pa v gozdu; oba sta komaj čakala večera. Čim bližje je prihajal mrak, tem počasneje so tekle ure obema. Danes ali nikoli ne, je dejal Milan pri svojem peresu; danes ali nikoli ne — Tine pri svoji sekiri.

Večer je nastal. Kot ponavadi je prišel Milan domov, skuhal si svoj čaj in mirno čakal osme ure. Tedaj je pa tudi Tine že privozil domov in imel za svoj načrt vse pripravljeno. Nenavadno vesel je bil Tine tisti večer. Domači so ga vprašali, kaj vedno leta nocoj v podstrešje, Tine pa ni nič odgovarjal, ampak mirno žvižgal naprej. Izgovoril se je doma, da ne bo večerjal — in je odšel. —

Mrak je legel na zemljo. Manjkalo je le še nekaj minut do osme ure in Milan pogleda skozi okno. Pa kako se začudi, ko vidi, da Milka že pod hruško stoji. Zaskrbelo ga je, ko je videl, da ima Milka bel predpasnik. Neprevidna je, je vzkliknil Milan, preveč se vidi, bi kmalu zapazili ljudje. Tedaj hitro vzame klobuk in palčico ter gre iz sobe deloma vesel, deloma razburjen. Pa kako se začudi, ko vidi, da so vrata zakljenjena. Odpira in odpira s svojim ključem, pa vse zastonj, duri se niso dale odpreti. Tedaj je mislil, da je gotovo

dolетnimi. Upravnim potom so se ustanovili takozvani mladeniški sodni dvori, v delovskem ministrstvu so pa ustanovili oddelek, ki naj skrbi predvsem za mladino.

Zakonski načrt novega kazenskega reda pa določa v §§ 4. in 5., da tisti, ki prekršijo kazensko postavo, če še niso stari 14 let, za svoje dejanje ne morejo biti odgovorni in da dejanje tehnično ni kaznjivo dejanje. Kdor po nedoletnih poizkuša škodovati ptujim pravnim posestvom, je posredni storilec. Obteževalno je, če se kdo zato poslužuje nedoletnih in se dopušča za take slučaje poostreni zapor.

Kazenska sodišča naj mladoletne le kazenskopravno branijo. Nikdar se ne sme proti nedoletnim uvesti kazensko postopanje. Če se dožene, da osumljenec takrat, ko je izvršil dejanje, še ni bil 14 let star, se mora postopanje takoj prekiniti in se mora zadeva odstopiti varuškemu sodišču, ki mora dognati, če je storil osumljenec dejanje, ki se kaznuje. Nedoletni se nakaže prisilni vzgoji, da se poboljša in obvaruje zanemarjenja.

Mladoletni so pa tisti, ki so že dopolnili 14., a ne še prekoračili 18. leta. Pri presoji kaznjivosti dejanja se mora upoštevati, če so sposobni presoditi, da niso prav postopali, in če so sposobni previdno postopati. Medtem ko pri odraslih niso odgovorni za kaznjivo dejanje blazni, bebci in tisti, ki so izgubili zavest, se pri mladoletnih mora tudi upoštevati okoliščina, če niso duševno zaostali. Ni odločilno, če je zaostalost telesna ali duševna. Načrt marveč dopušča možnost, da tudi lahko normalno razviti »mladoletni« ob meji mladoletnosti ni sposoben presojati posledic svojega dejanja. Naj pride kak v hribih odgojen deček v veliko mesto, ga lahko zapelje h kaznjivemu dejanju huda izkušnjava, ki je ni sposoben premagati. Vir napačnega postopanja tvori v takem slučaju pomanjkljiva duševna zrelost. Sama sicer ne more izključiti odgovornosti, ker je le malo mladih ljudi duševno popolnoma zrelih. A če to pomanjkanje povzročajo navedeni nagibi, mladoletni za svoj čin ni odgovoren, ker manjkajo temelji odgovornosti in bi kazen mogla najneprimernejše nanj vplivati.

Če se dvomi o razvoju ali o dušni zrelosti mladoletnega obdolženca, naj se vse merodajne okoliščine preiščejo. Če se izkaže, da se mladoletni ne sme kaznovati, se mora postopanje proti njemu takoj ustaviti ali naj se postopanje konča z oprostilno razsodbo. V zadnjem slučaju lahko kazensko sodišče samo določi, da se mladoletni izroči prisilni vzgoji, če se zdi, da bi se tako lahko poboljšal ali da bi se preprečila zanemarjenosti, če so za to dani potrebni predpogoji.

Določila o odgovornosti veljajo tudi mladoletnim. Večkrat se je delalo na to, da bi bili duševno manj vredni mladoletni oproščeni kazni. Načrt zakona ne gre tako daleč. Pač se pa uveljavlja pogojna razsodba in pa da se lahko tudi pri duševno manj sposobnih lahko mesto kazni določi prisilna vzgoja.

Novi zakonski načrt je primeren naši dobi, ki se za otroka in mladega človeka bolj zanima, kakor se je to godilo prejšnje čase.

Društva.

Vabilo na redni občni zbor »Slomškove zveze«, ki se bo vršil v četrtek, dne 8. avgusta 1912 v »Kamniškem domu« v Kamniku. Dnevni red: 1. Ob 9. uri sveta maša v župni cerkvi. 2. Ob 10. uri zborovanje v »Kamniškem domu«: a) pozdrav; b) odborovo poročilo; c) predavanje: Pomen Slomška za narodno šolo in vzgojo. Predava gdč. Marija Štupca, c. kr. vadniška učiteljica v Ljubljani. 3. Samostalni predlogi in nasveti, ki pa se morajo nekaj dni prej izročiti odboru. 4. Slučajnosti. 5. Skupno kosilo. V Dobrépoljah, dne 18. julija 1912. Fr. Jaklič, t. č. predsednik. Ivan Štrukelj, t. č. tajnik. — Opomba. Radi kosila blagovoli naj vsak udeleženec naznaniti svojo udeležbo gosp. nadučitelju Francu Krmelju v Komendi.

— **Slomškova slavnost dne 28. julija v Gorenjem Logatcu** se je izvršila na nepričakovano sijajen način. Vrli fantje, možje, dekleta in žene so se v resnici trudili, da se je kolikor mogoče lepo priredilo telovadišče, veselični prostor in postavili vitki mlaji. Popoldne okrog 2. ure smo se zbirali na kolodvoru, ko prihajata oba vlaka v malem presledku. Prihiteli so vrli Orli razen domačega okrožja skoraj od vseh sosednih odsekov, ravnotako »Bogomila« in drugi odlični gostje. Jako lepo se je razvil za tem slovnostni pohod z vrlo idrijsko godbo na čelu z dolenjelogaško in vrhniško društveno zastavo. Bilo je okrog 130 uniformiranih Orlov, nadalje lepa četa za vse dobro in lepo vnetih »Bogumil« in drugih dragih gostov. Sprevod je šel iz kolodvora skozi Dolenji Logatec v pol ure oddaljeni Gor. Logatec, kjer so ga pričakovala s šopki domača dekleta v lepih narodnih nošah. Domači gosp. župnik je v krepkih besedah pozdravil goste v imenu podružnice »Slovenske Straže«, nadalje je pozdravil predsednik Katoliškega izobraževalnega društva Istenič in v imenu logaškega okrožja Orlov je pozdravil vse goste okrožni predsednik Šijanec. Po sprejemu so bile v župni cerkvi litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Za tem se je vršilo ob veliki udeležbi ljudstva slavnostno zborovanje pred cerkvijo. Domači gospod župnik je v jedrnatih besedah orisal življenje in delovanje velikega rodoljuba škofa Slomška, kateremu v spomin je bila slavnost prirejena. Za njim je nastopil navdušeno pozdravljen državni poslanec Gostinčar. V vznesenih besedah je navduševal vrlo mladino, naj se drži naukov Slomškovih, hodi po poti, katero je kazal največji ljubitelj slovenske mladine nesmrtni Slomšek. Po zborovanju je bil odhod na krasen veselični prostor. Lep je bil nastop Orlov telovadcev (60 po številu) na slavnostnem prostoru, kjer so pokazali mladi fantje, kaj se da doseči z vztrajnostjo. Posebno orodna telovadba je krasno izpadla. Težke vaje, katere so telovadci z največjo pazljivostjo proizvajali, posebno vzorna vrsta vrhniškega Orla, so vzbudile v vseh gledalcih naravnost občudovanje in glasno pohvalo. Želi so veliko priznanja pri v velikem številu zbranem občinstvu. Izborno je pel društveni mešani zbor iz Dolenjega Logatca pod vodstvom gospoda Juvana. Vrla idrijska godba je s svojim neumornim igranjem poživljala veselo razpoloženje med udeleženci. Za postrežbo po paviljonih so skrbele vrle domače »Bogomile«, ravnotako za prodajo listkov za srečolov, kjer so dosegle s svojim neprisiljenim nastopom velik gmoten uspeh. Le prehitro je minul lepi dan, ki ostane za nas, ki hrepenimo po napredku v poštenosti, zgodovinski dan, pri katerem imajo svoj delež tudi vsi tisti, ki so kakorkoli pripomogli povečati sijaj pomena tega dneva. Posebna hvala vrlim Vrhničanom, Dolenjelogatčanom in Rakovčanom, ki so nas v tako velikem številu posetili. Vsem tem in vsem drugim vrlim zastopnikom raznih odsekov in društev najtoplejša zahvala, odkrito priznanje in bratski pozdrav. Nasprotniki pa naj si zapišejo s kemičnim črnilom ta dan našega slavlja v svojo črno knjigo v trajen dokaz, da tudi pri nas v Gorenjem Logatcu krščanska misel oživlja in gre neovirano svojo pot naprej.

+ **V nedeljo, dne 11. avgusta t. l.** priredi šentpetersko okrožje »Orlov« v **Štepanjivasi** velik mladeniški tabor, ki obeta biti lepa manifestacija orlovske misli v ljubljanski okolici, zato vlada že sedaj zanj veliko zanimanje. Ljubljančani in okoličani, pohitite to nedeljo v obilnem številu v prijazno Štepanjovas, da vidite sad dela v naših telovadnih odsekih. Popoldanska javna telovadba bo prva prireditev te vrste v bližini Ljubljane, ki bo pokazala vso zlobnost jezikov naših nasprotnikov. Telovadba in veselica se bodeta vršili na prostornem vrtu gostilničarja gosp. Povšeta, podomače Štravsa nasproti podružnični cerkvi v Štepanjivasi. Na to prireditev opozarjamo posebno ljubljansko in okoliško občinstvo, da se pride po sprehodu oddahnit k našim fantom v Štepanjovas in pokaže, da zna ceniti delo naših »Orlov«, ki jih ne straši ne terorizem, ne surovost. Prihodnjo nedeljo vsi v Štepanjovas!

Prostovoljno gasilno društvo Podutik—Glince priredi o priliki blagoslovljenja nove duštvene zastave, katero so podarile vrle domače žene in dekleta, v nedeljo, dne 4. t. m. veliko vrtno veselico v dobro znani gostilni pri »Vodniku« v Podutiku, katere spored bode zelo zanimiv. Od 2. do 3. ure sprejemanje došlih bratskih društev pri Vodniku. Ob pol 4. uri slovesni blagoslov nove društvene zastave, kateri bode kumovala velecenjena gospa Krisperjeva, soproga veletrgovca, tovarnarja in posestnika v Ljubljani. Ob 5. uri začetek veselice na vrtu pri Vodniku. Vstop popolnoma prost. Godba, petje (poje slavni zbor Blaž Potočnikove Čitalnice), srečolov s krasnimi dobitki, kot: seženj drv, krasna kamnita miza, omara za obleko itd. Za tem srečkanje domačega kozla, turška kavarna, streljanje s topičem zadnje burske vojne. Ob mraku umetalni ogenj. Končno omenimo tudi vrtiljak, kateri bode v splošno veselje mladini. Vsled tega vsi prijatelji gasilcev v nedeljo, dne 4. t. m. gotovo v Podutik, kjer se bodete dobro zabavali in je tudi obenem najlepši sprehod iz Ljubljane. Čisti dobiček je namenjen za napravo prepotrebnega gasilnega orodja. Veselica se vrši ob vsakem vremenu. — K čim večji udeležbi vljudno vabi odbor.

Iz Most. Dne 28. julija je prireditev Vincencijeve konference za Udmat—Selo—Moste izvrstno uspela. Č. g. kanonik Čekal je opravil brezplačno cerkveno opravilo, za kar mu izreka odbor najprisrčnejšo zahvalo v imenu ubogih podpirancev te konference. Tudi popoldne je veselica na vrtu g. Oražma izborno uspela. Pevci društva »Ljubljane« so zapeli nekaj pesmic. Nekaj članov društva Rokodelskih pomočnikov je pa s par kupleti preskrbelo za obilo smeha in zabave. Vsem najprisrčnejša zahvala.

— **Obsavsko okrožje »Orlov«** priredi svojo letošnjo telovadbo na Vačah pri Litiji. Zajedno se vrši mladeniški tabor. Slavnost se vrši v proslavo rojstnega dne Njegovega Veličanstva cesarja Franca Josipa I. dne 18. avgusta v nedeljo. Pri slavnosti sodeluje orlovska godba iz D. M. v Polju. Okrožni odseki se itak polnoštevilno udeleže, pa tudi izven okrožja je veliko zanimanja za to prireditev. Od blizu in daleč se obeta veliko udeležbe. Program in vabila se bodo še razposlala, vendar je želeti, da društva in posamezniki z ozirom na kosilo že danes priglase svojo udeležbo. Pripomnimo še, da se slavnost vrši ob vsakem vremenu, ker je prostor za vse slučaje preskrbljen najbolj ugodno.

„Slovenska Straža".

Prvi novi dvekronski novec so darovali:

Matej Ražun, župnik, Št. Jakob v Rožu, 4 K. — Ivan Hribar, kaplan, Sladka gora, 2 K.

Slomškov dar po 20 K:

91. Duhovniki na dekanijski konferenci, Sv. Magdalena v Mariboru, 20 K. — 92. Alojzij Čižek, župnik, Slov. gradec, in Mihael Strašek, župnik v pok. ob 40 letnici mašništva, 20 K. — 93. Slovenski katoliški narodni absolventje Slov. trgovske šole v Ljubljani 20 K.

Nadalje so darovali kot Slomškov dar:

Ivan Bohanec, župnik, Šmarje pri Jelšah, 1 K 40 vin. — Ivan Rojnik, dijak, Podvrh p. Braslovče, nabral na birmanski gostiji pri Strnadu 6 K 20 vin. — Vaclav Vondrašek, župnik v Podbrezjah, 3 K. — Fran Hoenigman, župnik, Brezovica, 3 K. — Jernej Podbevšek, kaplan, Cirknica, 10 K. — Neimenova nv Ljubljani 1 K 90 vin. — Družba koroških slovenskih dijakov na Jezerskem, Kor., 12 K 50 vin.

Nabrano na gostijah:

Na gostiji Frana Kovačič in Katke Debelak pri Sv. Petru na Medvedovem selu, 20 K 30 vin. — Gostija Josipa Krumpak in Terezije Orač, Sv. Peter na Medvedovem selu, 4 K. — Nabrano na gostiji Jurija Vrečko in Jožefe Mešiček, Sv. Peter na Medvedovem selu, 5 K.

Prispevek podružnic:

Podružnica v Kropi 35 K 50 vin. — Podružnica Sp. Idrija 74 K. — Moška podružnica Sv. Peter na Medvedovem selu 23 K. — Ženska podružnica Sv. Peter na Medvedovem selu 11 K 30 vin. — Moška podružnica v Trnovem, Notranjsko, 54 K. — Moška podružnica Šmarje pri Jelšah 23 K. — Ženska podružnica Šmarje pri Jelšah 20 K. — Podružnica Krško 22 K.

Iz nabiralnikov:

Iz nabiralnika podružnice Spodnja Idrija 6 K 90 vin. — Iz nabiralnika podružnice Št. Vid pri Vipavi 3 K.

---

njegova postrežnica pustila ključ v ključavnici, da ne more ven, ali pa je tako usojeno. Kaj sedaj? Milan gre nazaj v sobo, pristopi k oknu in zakliče polglasno: Milka! Milka! Zdelo se mu je še bolj pesniško, če bo ona prišla pod njegovo okno. Toda lepa Milka ni hotela ničesar slišati. Pihal je sicer veter in ona bi morala slišati, saj je imela izvrsten posluh. Toda vse zastonj! Milan je klical in klical, Milka pa se ni premaknila s svojega mesta. Kaj storiti? Milanova soba je bila majhna in ozka, ravno taka so bila okna. Milanu je že večkrat prišla poprej misel, kako bi se rešil v slučaju ognja iz svoje sobe. In tedaj je vedel, da bi težko šlo! Sedaj je bila pa ta pot edina rešitev, če hoče priti do Milke. Tedaj je poizkusil Milan najprej z glavo, in ker tako ni šlo, potem pa z nogama skozi okno. Obleko si je raztrgal, obraz razpraskal, roke odrgnil. Toda, da je le šlo! —

Tedaj pa je blizu Čikove hruške v starem čebelnem panju sedel skrit — Tine in se na ves glas krohotal, ko je videl, kako se Milan rešuje iz svoje neprostovoljne ječe.

»Oh, ta smola,« vzklikne Milan, ko skoči srečno skozi okno na tla. Ko si obleko poravna, še enkrat zakliče: Milka! Pa Milka je ostala neizprosna, kakor poprej. Tedaj se Milan urnih korakov napoti naprej. Tine se skrije še bolj v čebeljnak in pričakuje trenotka. —

Nastal je tajinstven mrak. Milan pride do Milke, jo potrka na rame, pa kako se začudi, ko vidi, da je privezana za hruško, Milka sama pa iz slame — — —.

»Ha, ha, ha!« — se začuje kakor grom iz čebelnjaka. Milana je pretreslo, kakor bi ga strela zadela. V tistem hipu pa je že priletelo trikrat po njegovih licih, da je daleč odmevalo: čof-čof-čof! Milan je takoj spoznal vso resnost položaja in iz njegovih ust so prišle samo te besede: »Oh, ta Tine!«

Okrenil se je in šel domov. Tedaj vidi, da je kljuka pri ključavnici zvezana z vrvjo, da je bilo torej nemogoče priti ven. In zopet je vzkliknil Milan: »Oh, ta Tine!«

Tisto noč ni zatisnil Milan očesa. Doli po klancu pa je vriskal Tine tako naglas, kot še nikoli. Vsak juhuhu Tinetov je rezal kakor nož Milanovo srce.

»Oh, ta Tine, ta Tine,« tako je vzkliknil Milan še sto in stokrat, zagrenilo se mu je življenje, ampak ženil se ni nikoli več.

Iz delavnice modernega detektiva.

Ugledni amerikanski detektiv William I. Burns prinaša v nekem amerikanskem listu popise posebno zanimivih kriminalnih slučajev, pri katerih je moderna detektivska znanost igrala odločilno vlogo. Tako je n. pr. v Havru stanovala v neki pristaniški ulici sama v dvonadstropni hiši neka gospa Marija Pallot, ki je vedno skrbno zapirala okna in vrata svoje hiše. Podnevi, kadar je šla zdoma po opravkih, je pustila hišo zastražiti, ponoči pa se je skrbno zaklepala. Nekaj časa je tudi oddajala v najem meblovane sobe. Njeni sosedje so domnevali, da mora imeti precej denarja prihranjenega, poleg tega pa tudi, da se rada zvečer napije žganja. To je bilo vse, kar so o njej vedeli. V oktobru l. 1909. se je hotel prepričati neki policijski stražnik, če so vežna vrata njene hiše zaklenjena. V svoje začudenje je spoznal, da so vrata odprta. Vstopil je v hišo in našel Marijo Pallot v njeni sobi umorjeno. Bila je udarjena z neko železno stvarjo na glavo in mrtva že eno uro. Ravnotako naglo kot so odkrili zločin, so ga tudi pojasnili. Kriminalna policija je naprosila za pomoč profesorja Reißa, znanega kriminologa. Na vratih so našli sledi, da so bila s silo odprta, poleg tega so izsledili tudi lesene trščice, pomešane s krvjo. V stanovanju so našli sledove krvi in kaplje od stearinove sveče, poleg tega je našel profesor Reis še nekaj malenkosti, ki jih je natančno preiskal. Po kratkem času je bil strokovnjak gotov in izjavil sledeče: »Marija Pallot je bila umorjena od levičnega moža s kratko rdečo brado. Bržkone je bil Sicilianec, ki je dospel z »Donno Marijo« (zadnjo ladjo iz Sicilije). Poznal je žensko že od prej, mogoče je tudi pri njej stanoval, vsekakor pa je vedel, da ima denar. Vedel je tudi, da je vdana pijančevanju, kar je izkoristil. Počakal je do večera, ko je bila bržkone že pijana, nato je s silo vlomil, jo ubil, ker se je bal, da bi se zbudila, predno bi odšel, nakar je vlomil v omare in pobegnil. Bržkone nosi še pri sebi koščck sveče, na katere spodnjem koncu moli venkaj stenj.« Začudenim policistom je profesor Reiß tudi utemeljil svoje trditve. Sled nog vlomilca je bilo mogoče spoznati v stanovanju. Levo od teh so bili sledovi krvi, na desno sledovi sveče. Vlomilec je držal torej v desni roki luč, v levi, ki si jo je bržkone pri odpiranju vrat ranil, pa svoje morilno orožje. Sledovi krvi na vratih kakor tudi kaplje stearinove sveče na desno od sledov nog, so kazali na to, da je bil levičen, kajti pri njegovi nameri je bila luč postranska stvar, orožje pa glavno in to ima navadno človek v roki, s katero ga rabi. To domnevanje je mogel prof. Reiß potrditi tudi s tem, da se je sled spremenila, kakor je vlomilec žensko ubil. Od tega trenutka naprej je namreč držal luč v levi roki, ker ni imel nobenega drugega opravka več kot preiskati sobo. Stearinove kaplje je profesor Reiß mikroskopično preiskal. Stearin ni bil francoskega, temveč sicilijanskega izvora. Stearinove sveče so poceni, iz česar se dá sklepati, da je bila bržkone rabljena sveča, ki ni bila importirana kot trgovsko blago, temveč jo je prinesla neka privatna oseba s seboj. Moral je biti morilec tudi kdo, ki ni bil še dolgo v Havru, kajti nihče ne vzame večje zaloge stearinovih sveč s seboj na potovanje. Morilec je bil torej bržkone človek, ki je dospel po morju iz Sicilije v Havre, kajti težko da bi drugače še imel kako svečo. Da bi bil mornar, ni misliti, ker mornarji nimajo navade, da svetijo z odprtimi svečami, temveč s svetilkami. Ostali podatki so bili lažje utemeljiti, kajti od brade, ki jo je profesor pripisoval zločincu, je našel dve kocini. Kriminalna policija je pričela takoj iskati moža na krovu »Donne Marije«, ki je imel rdečo brado, in ga je tudi kmalu našla. Odvedli so ga takoj v ječo. Profesor Reiß mu je ponudil neki predmet. Prijel je zanj takoj z levo roko, ki je imela svežo rano. S tem je bila veriga dokazov zaključena. Izkazalo se je tudi pozneje, da je imel kriminolog popolnoma prav.

Tedenski pregled.

Slovensko in hrvaško katoliško narodno dijaštvo se je te dni sešlo v Ljubljani, da skupno proslavi desetletnico slovenskega akademičnega društva »Zarja«, da se dogovori in navduši za skupno delo in skupne cilje. Hrvaških dijakov in bogoslovcev je došlo do 400. V četrtek zvečer je bil v hotelu »Union« pozdravni večer, katerega je med drugimi odličnjaki počastil s svojo navzočnostjo tudi ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič. V petek dopoldne se je v »Ljudskem domu« vršilo slavnostno zborovanje »Zarje«, ki ga je istotako počastil knezoškof dr. A. B. Jeglič. Vse dni so se dopoldne in popoldne vršila zborovanja raznih hrvaških in slovenskih katoliških dijaških organizacij. Naj bi delo Bog blagoslovil! — V Zagrebu se je ta teden pričela glavna razprava proti dijaku Luki Jukiću, ki je izvršil atentat na komisarja Cuvaja, a mesto tega zadel banskega svetnika Hervoića, ki je vsled poškodbe umrl. Razun tega je Jukić na begu ustrelil redarja Borščaka, enega detektiva pa nevarno obstrelil. Poleg Jukića je sokrivde obtoženih še večje število dijakov, sami mladi fantje od 15—20 let. Razprava je dognala, da je Jukić duševno bolan, da je bil od vojakov ravno radi tega odpuščen in da se ima pač le tej njegovi duševni bolezni pripisati njegov nesrečni čin. Tudi na razpravi v sodni dvorani je zdivjal in nato pobegnil v svojo celico, od koder ga ni bilo moči več spraviti k razpravi. Razprava je tudi dokazala, da se je z Jukićem in soobtoženimi dijaki na policiji in v preiskovalnem zaporu kruto postopalo in se jih naravnost prisililo, da so se priznali za krive, čeprav to ni bilo res. Razprava se nadaljuje. — Za odpravo postave proti jezuitom na Bavarskem se je v bavarskem državnem svetu odločno potegnil princ Jurij bavarski. — Kardinal Fischer v Kolinu na Nemškem je 30. julija umrl. Pokojnik si je pridobil nevenljivih zaslug za razvoj katoliške misli na Nemškem. — Japonski cesar Mutzuhito je dne 29. julija v Tokiju umrl. Rojen je bil leta 1852. ter je zasedel prestol komaj 15 let star. Ker mu prva žena ni povila otrok, je kasneje vzel postransko ženo, s katero je imel 13 otrok; izmed dečkov je ostal živ edino le njegov sedanji naslednik Jošohito, ki je bil rojen leta 1879. Novi cesar Jošohito je 30. julija prisegel na ustavo in prevzel vlado. — Mesto Ajaccio na Korziki Francozi utrdijo in izpremene v vojno luko. — Kolera se je na Ogrskem pojavila v občini Mindszent. Ker je ta kraj le 40 kilometrov oddaljen od Makoa, kjer ima biti glavno taborišče letošnjih cesarskih vaj, bo posebna vojaška komisija presodila, ako vojaštvu ne preti nevarnost kolere. Ako bodo razmere neugodne, bi mnale biti vaje preložene ali pa odpovedane. — »Slavenski Jug« se imenuje list, ki je začel izhajati v Odesi na Ruskem; posvečen bo jugoslovanskim razmeram in bo prinašal tudi slovenske sestavke. — Slov. moško učiteljišče v Gorici namerava baje vlada Italijanom na ljubo premestiti v Solkan. Pa bo težko šlo. — »Liburnia«, slovensko katoliško izobraževalno društvo na Reki, ni identično z onim slovenskim društvom, katero je ogrska vlada razpustila. »Liburnia« se lepo razvija in nudi Slovencem v Reki najboljše narodno in versko zavetišče. — 3000 K državne podpore vsled povodnji leta 1911. so dobile občine Dovje, Kranjskagora, Gorje in Jesenice. — Železo so začeli kopati na Hrastnem in Vihru pri Št. Rupertu na Dolenjskem. Ako se stvar sponese, se bo začelo delo v velikem in potem bo imelo ljudstvo zaslužek doma. — Novo lepo podzemsko jamo s kapniki so odkrili pri Kočevju. — Velik požar je 28. julija zvečer v Drenovcu pri Vinici uničil šest hiš z gospodarskimi poslopji in vsem, kar je bilo v njih. Zgorelo je tudi mnogo živine. Škode je 80.000 kron. — K Mariji Pomagaj na Brezje poromajo 5. t. m. štajerski Slovenci v dveh romarskih vlakih; romarjev bo do 2000. — Šestdesetletnico mašništva je 31. julija čil in čvrst praznoval vlč. g. kanonik Franc Povše v Novem mestu. — Notar v Logatcu je postal dr. Anton Bartol. — Tujcev je prišlo v Ljubljano zadnji mesec 7078. — Umrli so: V Gradcu 75letni dvorni svetnik Rudolf Ledenig, ki je kot sodnik deloval na Kranjskem v Kočevju in Ljubljani; na Dunaju generalni tajnik južne železnice Herman; truplo so prepeljali v Kamnik; v Ljubljani hišni posestnik Andrej Urschitz; v Ljubljani gospa Alojzija Windischer, mati dr. Fr. Windischerja; v Idriji posestnik in trgovec Peter Vidmar; na Muljavi pri Zatičini gospa Uršula Hočevar, rojena Sever; v Kranju veteran France Kosmač, vpokojeni cestar, star 101 leto; v Ljubljani črkostavec »Učiteljske tiskarne«, Viktor Starin; v Zapotoku pri Sodražici pa črkostavec Mihael Arko; v Selnici ob Dravi posestnik Franc Sagaj, brat laškotrškega kaplana M. Sagaja; v Mariboru trgovec Ludovik Auer; v Gorici Karl Hauptmann-Albertini, svoj čas bogataš in čudak; umrl je v blaznici. — Utonil je v Voglajni pri Štoreh železniški čuvaj Janez Zupanc. — Tržaški svedrovci so dne 31. julija vlomili v trgovino gospe Čeferin v Postojni in že navrtali blagajno; o pravem času pa jih je pregnal domači sin. Na begu so prijeli štiri od šestih svedrovcev in jih zaprli. — Na Ruskem praznujejo letos stoletnico velike zmage nad Napoleonom I. Slavnosti se bo udeležilo tudi 25 starčkov, ki so se leta 1812. osebno udeležili vojne proti Napoleonu. Posamezni od njih so stari do 120 let. — Tovarne sladkorja v Srbiji so zvišale ceno sladkorja, zato je pa vlada za 50 odstotkov znižala carino na uvoz tujega sladkorja ter tako omogočila konkurenco proti domačim tovarnam. — Šestdesenska generalna stavka, v kateri bi stavkalo 600.000 delavcev, se napoveduje v Belgiji; delavci zahtevajo splošno in enako volivno pravico. — Štrajk londonskih pristaniških delavcev, ki je trajal od srede maja, je zdaj končan. Štrajk je stal 40 milijonov mark, delavci pa niso ničesar dosegli. — Že tri mesece štrajkajo rudarji v zahodni Virginiji (Severna Amerika); sestradani štrajkaši so napadli pekarije in hiše bogatinov ter je bilo ob tem v boju s policijo ubitih 200 delavcev. — Velika železniška nesreča se je pripetila na centralni železniški progi v Braziliji; trčila sta dva vlaka ter je bilo nad 100 oseb mrtvih, še več pa ranjenih. — O policiji v New-Yorku so prišle na dan lepe stvari. Lastniki igralnic in javnih hiš so plačevali policiji po 4 milijone dolarjev podkupnine na leto, da so jih pustili počenjati, kar so hoteli. Škandal smrdi do neba. — Raka je ozdravil brez operacije na več osebah berolinski zdravnik dr. Böller.

Godovi prihodnjega tedna.

4. avgusta, nedelja, 10. pobinkoštna, Dominik.
5. » ponedeljek, Marija Devica snežna.
6. » torek, Gospodovo izpremenjenje.
7. » sreda, Kajetan, Donat.
8. » četrtek, Cirijak, mučenec.
9. » petek, Roman, Afra.
10. » sobota, Lavrencij, mučenec.

Zmede v Turčiji.

Glasilo avstrijskega zunanjega ministrstva »Fremdenblatt« pozdravlja, ker Turki nasproti Albancem opuščajo nasilno politiko, ki je le ne brezuspešna, marveč tudi škodljiva. Naša diplomacija je glede na vstajo Albancev Turke večkrat resno opominjala z ozirom na mednarodno nevarnost albanske vstaje.

Albanci se zopet bolj razburjajo, ker mine kmalu rok, ki so ga stavili, da se turška zbornica razpusti. Poveljnik turške posadke v Gardisti Mustafa je z 52 orožniki zapustil svojo postajo in se pridružil Albancem. V Sjenici so osvobodili Albanci 132 kaznjencev. Pri Selcih so Malisori porazili Turke in jih veliko vjeli, ki so jih pa zopet izpustili, ko so jih razorožili.

V Kočani je bila vržena na trgu bomba. **Ubitih in ranjenih je bilo 40 oseb.** Podrobnosti še niso znane.

Mladoturki hujskajo proti vladi, ker je pomilostila 136 ministrov in drugih odličnih Abdul Hamidovih pristašev. Vlada pa odgovarja, da je morala tako postopati, ker je odpravila oblegovalno stanje in so se morali zato tudi pomilostiti upravnim potom izgnane osebe.

Novi turški notranji minister je izjavil, da je izdan ves dispozični zaklad v višini 80.000 funtov. Odstopivša vlada izjavlja, da ni dolžna pojasniti, zakaj da je denar porabila.

O laško turški vojski dohaja malo poročil. Perseveranza poroča, da Lahi v kratkem zasedejo zopet en večji otok v Egejskem morju. Poroča se tudi, da se že tajno pogajajo Lahi in Turki o miru, in sicer da stanujejo laški delegati v Lausanneju, turški pa v Evianu ob Genfskem jezeru. Posvetujejo se menjevaje se v Lausanneju in v Evianu.

ČEŠKI NAMESTNIK NA DUNAJU.

Knez Thun, češki namestnik, biva zdaj na Dunaju z ozirom na žalostno finančno stanje na Češkem. Deželne blagajne so malone prazne. Preskrbljeno ni niti za najnujnejše izdatke. Na Dunaju se v finančnem ministrstvu posvetujejo s knezom Thunom, kako rešiti Češko iz finančne zagate.

POMNOŽITEV LAŠKE VOJNE MORNARICE.

Laški podadmiral Viotti objavlja članek, v katerem zahteva, da morajo imeti Lahi leta 1920 najmanj deset dreadnoughtov in da se mora tudi primerno pomnožiti število torpedovk in pomožnih ladij.

POLITIČNE NOVICE V SRBIJI.

Srbskega poslanika v Parizu, dr. Vesnića, so odpoklicali, ker postane septembra najbrže zunanji minister v Pasićevem ministrstvu. Vesniću so tudi naročili, da naj vse stori, da sprejmeta kralja Petra dunajski in berolinski dvor. S posojilom 150 milijonov, ki jih namerava vlada na Francoskem izposoditi, nameravajo graditi nove železnice. Ministrska konferenca je sklenila, da pozove domov vse ministre, ki se nahajajo na počitnicah v inozemstvu, ker se je poslabšal položaj v Turčiji in v Albaniji.

150 MILIJONSKO SRBSKO POSOJILO.

Belgrad, 2. avg. Kralju Petru je finančni minister Bade Kovilača v zadnji svoji avdijenci poročal o najetju 15 milijonskega posojila. Poroča se, da dobi Srbija posojilo pod zelo ugodnimi pogoji.

Štajerske novice.

š **Primicival** bo jutri, v nedeljo, na šak iz reda oo. jezuitov, ki je dovršil svoje študije v Inomostu. Pridiguje mu njegov sorodnik benediktinec p. Blaž Seme.

š **Pri občinskih volitvah** v Dragu-Teharjih pri Celju so bili izvoljeni v vseh treh razredih Slovenci.

š **Celjske novice.** Uradniška zadruga za stavbe lastnih domov je pričela delovati. Stavijo se že tri nove hišice v smeri od nove mestne ljudske šole proti državni železnici. 2 hišici se pričneta zidati v najkrajšem času, tako, da bo v kratkem stalo pet novih hišic. Stroški za zidavo bodo stali 96.000 K. Zadruga se v svrho zidanja poslužuje znanega stanovanjskega državnega fonda. Z zidavo teh hišic bo v Celju znatno odpomagano pomanjkanju zdravih stanovanj. V zadnjič časih Nemci niso nič več zidali, ampak samo Slovenci. — O Lindauerjevem konkurzu se po Celju zadnje čase zelo malo sliši. Nemški listi o njem popolnoma molčijo. Resnica pa je, da bodo vsled tega konkurza trpeli razni nemški denarni zavodi in posamezni nemški magnatje ogromne škode. Stavbeno tvrdko je prevzela zdaj Lindauerjeva žena in obrat gre lepo mirno naprej. Saj v Celju je vse mogoče. — Ponesrečen dijak. V celjsko bolnišnico so pripeljali iz Zidanega mosta dijaka Gvidona Krapiča. Mlatilni stroj mu je na desni roki tri prste popolnoma odtrgal.

š **Kap je zadela** v Rogozi nad Mariborom 30letno kmetico Marijo Malajnar.

š **Smrtna kosa.** Na Vranskem je umrla sestra gosp. primicijanta Lukmana, bivša učiteljica ročnih del gdč. Marica Lukman. — V Selnici ob Dravi je umrl posestnik Fr. Sagaj. — V Sp. Voličini pri Sv. Rupertu v Slov. gor. je umrla posestnica Elizabeta Roškar. — V Lučanah je umrl posestnik in zidarski polir g. Janez Jamernik v 61. letu svoje dobe.

š **Elektriziranje železnice.** Na železnični progi Maribor—Sp. Dravograd se misli eventualno vpeljati električni obrat. Inženir Teodor Schenkel bo na željo železniškega ministrstva izdelal tozadevni načrt, ki se ga bode potem glede rentabilitete natančno prerešetalo.

š **Novo lekarno** je odprl v Mariboru v Tegetthoffovi ulici blizu kolodvora farmacevt Sirak.

š **Napad.** V Slivnici pri Mariboru se je vračal delavec Klobasa ponoči proti domu. Na cesti so ga brez povoda napadli neki fantalini ter ga hudo pretepli. Eden izmed napadalcev ga je tudi z nožem zabodel v hrbet ter ga težko ranil.

š **Samoumori.** V Muro je skočil in utonil v Göstingu nad Gradcem čevljarski mojster in socialno demokratični občinski odbornik Aleksander Neuberger. — V Mariboru se je zastrupil 42letni Teodor Kamprath, doma iz Opočne na Moravskem. Vzrok samoumora je bila neozdravljiva bolezen. — Obesila se je v Rimskih toplicah v eni zadnjih noči natakarica Hermina Reich, rodom Dunajčanka. Samoumor je izvršila v hotelu »Post« pri postaji, kjer je bila v službi.

š **Ogenj.** 30. m. m. popoldne je v Ptuju pri peku Henriku Staryju nastal v svinjskih hlevih ogenj, katerega pa so k sreči ljudje kmalu zapazili in njega razširjenje preprečili. — Te dni je nastal ogenj pri posestniku Jožetu Germošku v Piršenbregu, fara Pišece pri Brežicah, kateri mu je popolnoma uničil vsa gospodarska poslopja. Zgorelo je tudi vse poljsko orodje. Škoda znaša več tisoč kron. Kako je ogenj nastal, ni znano.

š **Padla iz cerkvenega stolpa.** V Hausu na Sp. Štajerskem popravljajo zvonik na farni cerkvi. Pri tem delu sta bila tudi zaposlena zidarja Alojzij Reiter in Peter Aichmann. Stala sta pri delu v leseni pripravi, ki je bila odznotraj zvonika pritrjena za vrv. Vrv pa se je naenkrat odtrgala in zidarja sta padla skupno s priprav kakih 25 m globoko. Reiter je dobil težke poškodbe, Aichmann pa se je ubil.

š **Hudo nevihto** so imeli enega zadnjih večerov pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Bil je silni naliv in vmes toča. Pridivjala je z grozno silo od severozahoda, podirajoč starejša sadna drevesa, ceste in mostove razdirajoč; po goricah pa je podirala bogato obložene trse v blato in odplavila zgornjo zemljo; po njivah je zalila še mlado ajdo, podrla oves itd. Tuljenje nevihte in rožljanje toče z gromom in strelo je pri vseh povzročilo velik strah. Kmet Fr. Krajnc iz Zinice je stopil na prag, za njim pa sta stali žena in hči. Tisti hip je udarila strela in vrgla kmeta iz hiše. On

Čist dubičk »Slaučuve« veselice in kamnška železnca.

Neki utekle lase sm mou ta pundelk in usak las pusebi je biu tku buleč, de se ga nism smou duteknt. In puteftan sm biu vs, holt kokr usak člouk, če je preh ta dan mal preveč dobre vole.

Scer sa take bulečine strašn narodne za človeka, ampak za pumagat pa le ni. Puskušu sm že use sorte pulfrčke, pa use zastojn. K sreč sm se spounu, de m je enkat gespud Zajc, pulberarsk majster z Duniske ceste prpoudvou pr zeksarbirte u štari, de predaja taka bata, de če se tista bata u ušesa natlač, de usak, pa nej u še tku divi maček, tku iz človeka zbejži, de še nazaj več na pugleda.

Um pa stopu h gespudu Zajce na Duniska cesta pu tista bata, sm s mislu na tihem sam pr seb. Škodvat m na more. Mal deleč je res s Kudeluga not gor na Duniska cesta, ampak kua b pa člouk use na sturu, de b se hitr mačka udkrižu. Pr te prložnast se um pa še pulberat lohka pustu, sej se že tku ud sojga gudu nism pustu. In ene dobre pu urce pu tem sm že sedou pr gespude Zajce na ta železnmu stole pu celmu ksihte nažajfan. — — —

»Ke me ute pulberal, um pa prosu, de m ute dal za ene deset soldu tiste bate, ke je za mačka pregnat,« prosu sm gespuda Zajca, ke je glih stopu u briusk salon.

»Aha, aha, že vem! Prec, prec! Paule, ki pa je tista bata? Dej ja brž puiskat, de uma temla gespude pustregl!«

»Sej ja ni več! Sej sa ja že uni sami usa za soja putreba punucal,« udrezu se je Paule in me prasku naprej pu ksihte.

»Škoda!« ubžalvou je gespud Zajc. »Čakaja na; jest vem še za en drug mitl, ke se iz nim mačka prežene. Sej jest sm tud dons tacga mitlna putrebn. Uva šla pa lohka skp pujn.«

»Ki se pa dubi?« prašu sm ferbčen.

»U Šišk pr Kršič! Ene pu litra ga uva spila in usak en percjon vampu, rižote al pa plučc uva snedla, pa uva tku frišna ket redkuca. Paule, le brž skumenderi gespuda!« In Paule je začeu tku upletat pu mojmo ksihte, kokr de b utava kusiu in u peteh menutah sva že maširala iz gespudam Zajcam preke Šišk.

»Pa kašn lepi percjoni se dubeja pr Kršič,« m je pravu gespud Zajc pu pot. »Rižota iz golašzosam je že taka, mmm!«

In stupila sva še bl hitr, tku de še deset menut nisva nucala, pa sva že stala pr Kršič na vrte.

»Kam se uva pa usedla?« prašu sm jest in začeu gledat ukul sebe pu vrte.

»Kela se usedva, ke je blejsk jezer na zid namalan. Tam nama u tku lepu ud jezera sm sapca pihlala in nâj hladila, de nama u res dobr sturl. Ala Tončka brž pu litra!«

Kumi je pa pustauja Tončka vin na miza in prašala, kua čva za južna, pa zaslišva vn iz sobe en razsajajne in upitje, kokr de b kumarja drl.

»Kua pa se je zgudl u sob? A se raufaja?« prašu je despud Zajc in se vs preplašen h men stisnu.

»O nč hudga! Mašinfirar ud kamnškega ekspresscuga se neki jezi in rentač.«

»Kua ste ga pa ujezl?«

»Eh sej ga nisma mi. Iz tistmo Drašilam, predsednkam »Slauca« in ke ma štarija u ta »Narodnmo dome« sta mela neki skp; zdej se pa tku jezi, de če use razbit.«

»Kua pa ke hod u ta »Narodn dom«! Prou mu je! Šika se mu!« prvošu mu je gespud Zajc.

»Sej ni biu tam. Na kuludvore sta pršla neki naskriž predn je kamnšk ekspresscug iz Iblane udrinu.«

»A tku! Pol se je tou pa gvišn gespud Drašil kam preke Kamnk kutrubant furat, pa sa ga purotal?!«

»Kaj še?« namrdnla se je Tončka, kokr de b se ji fržmagal. »Tak gespud se u kutrubant furu? Kua jm u glava na pade!«

»Kua se je pa zgudl, de je zdej taka jeza?«

»Eh; tist čist dubičk ud tiste »Slaučuve« veselice, ke sa ja prštimal na Grade za pugureuce u Tumačevem; tist čist dubičk je tou gespud Drašil nalužit na Kamnšk ekspresscug, de b ga pelu na Ježca gespude žepane Aleše, de b ga pu previdnast raztalu med pugureuce — — —«

»No, pa ga mašinfirar ni tou pelat?«

»Za kua b ga na pelu? Ampak gespud Drašil je naredu ta neprevidnast, de je šou mašinfirarja prašat prou zanečliu, če u mogu vs ta čist dubičk iz soja mašina naenkat prpelat du Ješce. Sevede je biu mašinfirar razžalen: »Kua? tist vaš čist dubičk jest prpelem iz moja mašina not du Kamnka pa nazaj du Ješce. Deset litru cvička stavem, de ga!« se je jeziu.

»Že vela!« je reku gespud Drašil in udarla sta s u roke. In res, ke je biu vs čist dubičk enkat u vagoneh, se je mašinfirar iz soja mašina mal pugnou in udfrčala je ke lastuka pu Iblanskem pul preke Kamnk.

je hitro zopet vstal in bežal v hišo. Po glavi in po telesu mu je opraskalo in ožgalo kožo in odbilo peto na črevlju. Ženo in hčer pa je vrglo v vežo, kjer sta omedleli in se šele čez dolgo časa zavedli. Strela je tudi na hiši napravila precej škode, vendar pa ni užgala.

š **Utopljenci.** V Sevnici je pri kopanju utonil v Savi šolar Franc Žibret. Njegov tovariš Krošl, ki zna plavati, je Žibreta peljal na sredo reke. Ker Žibret ni bil vešč plavanja, je v valovju utonil. Trupla še niso našli. — V Mariboru se je pri dravskem mostu igral 10-letni sodarjev sin Janez Ivančič. Vsled neprevidnosti je padele v Dravo in utonil. — V Trbovljah je te dni utonil pri kopanju nek 18letni steklarski delavec. Trupla še niso našli. — Pri Sv. Križu na Murskem polju sta se šla med opoldanskim odmorom kopat šolarja Heric Franc iz Kokorič in Anton Kosi iz Gojšovca. Kopala sta se v neki globoki jami pri nemški tovarni in utonila.

š **Nesreče.** V Trbovljah je nesla žena rudarja Slokana na hrbtu težak koš premoga. Pri tem je padla in si zlomila nogo. — V Boračovi pri Ljutomeru je voz povozil Zemljičevega hlapca Rusa ter ga hudo poškodoval. Ravno v istem kraju so se splašili konji Voglerjevemu hlapcu. Hlapca so pritisnili konji ob zid neke hiše in je dobil težke poškodbe na glavi. — V Zrečah pri Konjicah je Kračunov hlapec stregel razdivjanemu biku; za zahvalo pa je žival pritisnila svojega dobrotnika tako močno k zidu, da je smrtno nevarno poškodovan. Ponesrečenca so spravili v bolnišnico. — V Gračiču pri Konjicah je posestnik Lamut pripravljal krmo za živino. Pri tem je padel iz hleva v globočino in dobil smrtno nevarne poškodbe.

š **40letnico mašništva** bo praznoval jutri v nedeljo gospod župnik Kunce pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

š **Vojaštvo v Celju.** Tu se bodo mudili bodoče dni sledeči vojaški oddelki: od 4. do 11. avgusta konjeniški oddelek za strojne puške št. 11 (krog 40 mož in 40 konj), od 10. do 11 avgusta tretji bataljon 47. pešpolka (krog 180 mož in 8 konj), dne 12. avgusta bos.-herec. pešpolk št. 2 in lovski bataljon št. 21 (skupaj krog 1000 mož in 55 konj), dne 14. in 15. avgusta pešpolk št. 7 (krog 750 mož in 40 konj), dne 10. in 11. avgusta bodo prenočevali tu menda tudi deli 2. divizije dragonskega polka št. 5

š **Glavni nabori** v področju dopolnilnega okraja št. 87 se bodo vršili: za mesto Celje 21. septembra, v Šmarju 30. in 31. avgusta, v Celju za okraj Celje 4., 5., 6. in 7. septembra, v Mozirju 26. in 27. septembra, v Konjicah 27., 28. in 29. avgusta, za okraj Ptuj v Ptuju 20., 21., 22., 23. in 24. avgusta, v Rogatcu 2. in 3. septembra, v Brežicah 12., 13. in 14. septembra, v Kozjem 16., 17. in 18. septembra, v Sevnici 19. in 20. septembra, v Šoštanju 28. in 30. septembra, v Slovenjem gradcu 1. in 2. oktobra in v Marenbergu 3., 4. in 5. oktobra.

! ☛ Ako še niste, ☚ pošljite naročnino! !

Du Kamnka je šlu use pu sreč. Tud nazaj je šlu gladku in mašinfirar se je že ublizvou, de u dubu deset litru cvička. Kar t naenkat tam pr Črnučah ta mrcina ud ene mašine ubstuji in se t na gane ne z lepa ne z grda nekamer. Mašinfirar hud ket sršen, šraufa ke pa sm, koune, hajcar naklada štajnkoln, pa use zastojn, mašina je stala kokr prbita. Pihala, cvelila je, al premeknila se pa ni dokler nista mašinfirar in hajcar pu celeh Črnučah zbrala use babnce in utroke skp, de sa ja pumagal purivat du Save. Tu je bla še sreča, de gre tam mal nauzdul, drgač na vem kuku b blu. Ke sa ja prrinel du Aleša in tist čist dubičk za pugureuce u Tumačevem ausvaguniral, je šlu pa spet use gladku in kar vidl se je, kuku se je mašina uddehnila in udfrčala naprej kokr edn, če se mu prou težek kamen ud srca udvali. Sevede, kaj na bo tu mašinfirarja giftal. Deset litru vina, tu nisa mačkene souze in pa še ta blamaža, pumislte! Zatu pa še dons na more te nasreče puzabt in razsaja kokr de b znoru. Usi sma ga že tulažil, pa nubena beseda se ga na prime; še grob je iz nam, kokr de b bli mi uržah, če negava mašina ni mogla putegnt čistga dubička ud »Slaučuve« veselice na iblanskem grade — — —«

»Za božja vola! Kulk je pa blu tega čistga dubička, de ga mašina ni mogla putegnt?« prašu je gespud Zajc.

»I prauja, de ga je blu stušterdeset kron in pa še šest vinarju čez!«

»Aja!« prznala sva enaglasn gespud Zajc in pa

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Primorske vesti.

p **Občinske volitve v Gorici.** Kakor znano, je vlada vsled skrajno nepopolnih volivnih imenikov ustavila občinske volitve v Gorici. Sedaj bodo volivni imeniki drugič razpoloženi skozi štiri tedne od 8. t. m. dalje. Reklamacije proti volivnim imenikom naj se vlagajo osem dni pred 5. septembrom.

p **Pomagalo je!** »Novi Čas« v Gorici je bil prav rezko prijel »Sočo«, ki je pred tremi tedni objavila oglas skrajno nemoralne vsebine. Z njim se učiteljstvo sploh, posebno učiteljice žalijo, kakor je bilo na Slovenskem do sedaj popolnoma nezaslišano. »Soča« je uvidela, da se je silovito zaletela, zato je tisti oglas proglasila najprej kot šalo, potem pa še izjavila, da je prišel v list brez vednosti uredništva; skušala se je torej opravičiti, kolikor se pri danih razmerah more to storiti. Zasluga je to »Novega Časa«, ki je s svojim ostrim nastopom, posebno z očitkom, da vlada pri »Soči« kar naravnost blatno naziranje o liberalnih učiteljicah — saj bi se sicer v oglasu ne bila obrnila ravno manje s ponudbo za priležništvo — »Sočo« prisilil k retiriranju. Liberalno učiteljstvo tu lahko vidi, kdo se je zavzel zanjegovo čast! »Soča« pa naj se opravičuje kolikor hoče, tisti oglas mora biti za vsakega honetnega človeka za vedno zadosten razlog, da »Sočo« bojkotira povsod!

p **Izgnan regnicolo.** Iz Gorice so v petek 2. t. m. izgnali 42 letnega Antona Foladore iz Rezije, provincija Videm, ki je bil zaprt radi ogleduštva.

p **Smrtna kosa** je v Komnu na Krasu pokosila vrlo kongreganistinjo Marijo Buda. — V Slivnem na Krasu je umrl 73 letni Miha Žužek. — V Mavhinjah pri Nabrežini je izdihnil ondotni župan Franc Legiša, vrl mož. — V Vel. Žabljah je umrla 12. julija 50 letna Margareta Štokelj, dne 28. julija pa njen sin 21 letni Kristjan Štokelj. — V Sv. Križu pri Nabrežini je umrl mladenič Angelj Bogatec, tamburaš našega društva. Njegovi tovariši so pri pogrebu pristopili k sv. obhajilu, ki so je darovali za dušo rajnega prijatelja. Res vzgledno!

p **Evharistični kongres in Goričani.** Morda se je malokatera dežela pri tej oddaljenosti od Dunaja v toliko meri odzvala vabilu na evharistični kongres kot mala Goriška. Doslej se je priglasilo 860 udeležencev, med temi 398 Furlanov (36 duhovnikov, 290 mož in fantov ter 72 žensk) in 425 Slovencev (64 duhovnikov, 277 mož in fantov ter 84 žensk). Poleg teh je priglašenih 41 bogoslovcev.

p **Monar utonil.** Truplo onega mornarja, kateri je pred nekaj dnevi, kakor je bilo poročano, padel raz vojne ladje »Szigetvar« v morje in utonil, so našli v četrtek ribiči. Truplo so prepeljali v mornarično bolnišnico v Pulj.

p **Brat streljal na brata.** V neki puljski gostilni sta se sprla brata Margetič. Tekom prepira je oddal Ivan Margetič na svojega brata Florjana štiri strele iz samokresa, od katerih sta ga dva težko, a ne smrtnonevarno zadela. Obstreljenega so prepeljali v bolnišnico, drugega brata pa aretirali. Vzrok temu hudemu koncu prepira je bila nasilnost sedaj obstreljenega napram svojemu bratu Ivanu. Zadnjo besedo bo govorilo sodišče.

p **Hotel »Riviera« v Pulju zaprli.** Iz Pulja nam pišejo: Tukajšnji, že dolgo časa v konkurzu se nahajajoči hotel »Riviera«, so v četrtek zaprli. S tem je ustavljen popolnoma ves promet in je najbrže usoda tega, z milijonskimi stroški sezidanega hotela kot takega zapečatena. To je bilo pač že naprej videti, kajti hotel s tako velikanskimi obratnimi stroški se v Pulju ne bo mogel nikdar vzdržati. Istrski deželni hipotečni banki v Poreču, katera je pri tej stavbi z velikanskimi svotami udeležena, preti ravno tako velikanska izguba. Vzrok temu je pač zopet nepremišljena špekulacija laško-liberalne gospode, katera stoji jako blizu istrskega deželnega odbora.

p **Nova odkritja v Pulju.** Čuje se, da se puljska javnost zopet bliža novim odkritjem velikih sleparij na puljskem municipiju od strani laško-liberalne kamore.

p **Slabo gospodarstvo v tržaški občinski upravi.** V seji tržaškega občinskega sveta dne 27. m. m. je vladni zastopnik dvorni svetnik Lasciac govoril o slabi občinski upravi. Naglašal je, da sploh ni potrebno v Trstu davkov povišati. Kako naj se pokrije primanjkljaj za leto 1912, se vladi načelna izjava ne zdi potrebna. Novih davkov vlada pa prej ne dovoli, dokler se ne prepriča, če so res neobhodno potrebni toliko časa, dokler je mogoče v občinski upravi varčevati. Vlada zahteva, da se ji vsi bodoči načrti javnih zgradb po občini prej predlože, da se preprečijo dozdaj običajna prekoračenja proračunov. Izredno so izdali zadnjih 15 let 53 milijonov kron, ne da bi bili skrbeli za nujne potrebe prebivalstva. Norišnica je stala 4,453.000 kron, vsako leto se za pokritje porabi 800.000 kron, norcev pa oskrbuje le 450. Stavbni stroški niso v nikakem razmerju s težavnim položajem mestnih financ. Oba predora sta stala 4,800.000 kron. Nad, ki so jih na nju stavili, nista izpolnila, ker se ni dosegla neposredna zveza novega pristanišča pri Sv. Andreju s sredino mesta. S tem izdatkom, ki ni dosegel svojega namena, bi se bile lahko izvedle nujnejše in važnejše zadeve. Asiniralo bi se bilo lahko staro mesto, zgradila mala stanovanja, vodovod, kanalizacija, nove ulice. Notranja oprava je stala preveč (400.000 kron) kakor tudi vhod na trgu Goldoni (200.000 kron). Neobhodno potrebno je, da se ustavi mestna tvornica Galatti, ki je pasivna. Šola v Via Ruggero Manna je stala en milijon 600.000 kron, vsaka poučna dvorana pa 43.000 kron. Nerednosti so v upravi. Neprimerno visoko in neutemeljeno se prekoračajo krediti. Civilna bolnišnica stane 2,100.000 kron na leto, samo osobje stane letno 575.000 kron. Uprava v bolnišnici je slaba. Samovoljno se predpišejo jedila, manjka perila. Malomarno se iztirjavajo oskrbni stroški. Učno osobje se prekmalu vpokoji, dovoljujejo se neupravičljivi bolniški dopusti učiteljskemu osobju in neupravičeno podpore v škodo mestnih financ.

Postavka voda, ceste in izprehajališč je prekoračeno za 195.000 kron, javni vrti pa za 70.000 kron. Snaženje je proračunjeno s 550.000 kronami, ceste se pa, kakor je znano, slabo snažijo. Ob mestnih periferijah in v starem mestu so ceste, ki se nikdar ne pometajo. Za osobje v javnih nasadih se je proračunalo samo leta 1911. 500.000 kron, dasi je malo oseb nastavljenih in so tržaški javni nasadi zanemarjeni. Potrebno je, da se povečata bolnišnica in klavnica, da se napravijo hladilnice, bolnišnica za kronične bolezni, zazidava nekega potoka, zgradba ene srednje in ene meščanske šole kakor tudi cestna dela. Tekočih dolgov ima občina 30,000.000 kron; ta vsota se mora znižati. Pri tržaškem kreditnem zavodu ima tržaška občina previsok tekoči račun, ki je znašal marca 3,100.000 in se povišal za 4 milijone 190.000 kron, za kar se plačujejo visoke 7 odstotne obresti. Po 7% plačuje občina tudi za 4,600.000 kronski dolg, dasi bi se lahko dobilo ceneje posojilo. Koncem leta 1912 bo tržaška občina dolžna 60,000.000 kron, napraviti bo pa morala občina še 40,000.000 kron dolga, da izvede nujno potrebna dela. Vlada odločno zahteva, da se mora dosedanje večletno občinsko gospodarstvo v Trstu odpraviti.

Mi in Italija.

Naši diplomati se pečajo z Italijani vedno z rokovicami. Splošno je še v spominu odstop načelnika našega generalnega štaba, Konrada, napadi laškega svobodomiselnega časopisja na barona Fuchsa še tudi niso pozabljeni, ker se je upal pokazati na Lahom neljube stvari. Neki tirolski poslanec je takrat izjavil: »Lahi so tako za vojsko pripravljeni, da bi bili naši vojaki v slučaju vojske brez boja prisiljeni se umakniti do Brennerja. Lahi nadaljujejo oboroževanje nasproti nam. Dne 29. julija se je ustanovil 641 mož močan bataljon planinskih prostovoljev. To je drugi tak bataljon, ker stoji eden, ki so ga ustanovili pred šestimi mesci, v Bellunu. Zdi se, da zavzema nasproti Italiji polagoma tudi naša diplomacija tisto stališče, ki je je zavzemal Konrad. Osobito laške operacije v Evropi proti Turkom vplivajo na našo diplomacijo. List »Brixener Chronik« piše tozadevno: Ker dela naš ljubi zaveznik na to, da nas potegne tudi v zmede na Balkanu, se ne smemo čuditi, če padejo diplomatični oziri in da pravočasno zavarujemo laško mejo. Zvezi z Italijo manjka ljubezni. Nadvojvoda Evgen, poveljnik inomoškega armadnega zbora, eden najboljših naših generalov, je odstopil zato, ker dvor ni hotel izpostaviti nadvojvode sovraštvu našega soseda. Nadvojvodi niso mogli poveriti, da izvede, kar se na južni naši meji mora izpeljati. Najboljše bi bilo, da se poveri tirolski armadni zbor baronu Konradu.

Razprava radi atentata na kralj. komisarja Cuvaja.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Zagreba.)

Peti dan razprave.

Ob osmih pride v dvorano senat; oborožena straža dovede že zaslišane obtožence.

Zaslišanje osmega obtoženca.

Preide se na zaslišavanje osmega obtoženca Vladimira Budalića, ki je 20 let star, rojen v Trnovitici, učenec IV. tečaja trgovske akademije.

Na predsednikovo vprašanje odgovori, da je obtožnico razumel, da se pa niti najmanj ne čuti krivega. Z Jukićem se je seznanil v »Kazališnoj kovani«, predstavil mu ga je soobtoženec Neidhadrt.

Predsednik: Ali vam je znano Jukićevo delovanje za časa dijaškega štrajka?

Obtoženec: Ali mi je dovoljeno, da se z dijaškim štrajkom podrobneje bavim?

Predsednik: Le kar povejte vse od početka.

Obtoženec, ki je bil podpredsednik dijaškega štrajkarskega odbora, nato obširno pripoveduje o vzrokih tega štrajka, ki jih je iskati v nelepem postopanju profesorjev nasproti dijakom. Najodločnejše zavrača trditev obtožnice, da je imel dijaški štrajk anarhističen značaj. Istotako ni res, da je bil ta štrajk posledica revolucionarnih idej Luke Jukića; za časa štrajka on Jukića še niti poznal ni, marveč se je z njim seznanil šele tedaj, ko so bile šole že razpuščene.

Predsednik: V svojih govorih na dijaških sestankih ste vedno izrekali svojo nezadovoljnost.

Obtoženec: Da, kakor vsak Hrvat. Hrvaški narod je zakonitim potom zahteval svoja prava, a dobil je komisariat, ki je grozovito pustošil po Hrvaški. Kakor pa danes stvari stoje, nismo niti potrebovali komisarja Cuvaja. Danes imamo komisariat brez komisarja. Ako bi bila Hrvaška res tako revolucionarna, kakor to trobi Cuvaj, potem ne bi bil smel oditi na šesttedenski dopust. (Odobravanje v dvorani.)

Predsednik: Niste poklicani, da o tem sodite.

Obtoženec: Vsak državljan je dolžan, da zasleduje razmere v domovini!

Predsednik: Za vas je knjiga!

Obtoženec: Da, toda ni, da bi se človek samo pilil za šolo. Vsak ima dolžnost, da se briga za svojo domovino in ne more mi biti ravnodušno, ko vidim, kako Cuvaj gospodari z mojo domovino.

Predsednik: Pustimo to. Bili ste v Belgradu; kako dolgo?

Obtoženec: Osem dni. Toda protestiram proti temu, da se ta naš obisk spravlja v zvezo z nekakimi veleizdajniškimi tendencami. Nemški dijaki prihajajo na Dunaj in pojo tam »Wacht am Rhein«, a radi tega jih nihče ne krivi veleizdaje.

Predsednik: Pustite. Tega tudi vam nihče ne pravi.

Obtoženec: Kako da ne? V obtožnici se navaja. Sedaj pravite, da se o tem ne govori, a obsodili nas pa bodo.

V nadaljnem pripoveduje obtoženec, da je Jukić shranil razstrelivni material, to pa samo zato, da prepreči Jukićevo namero. In res, ko je dobil od Jukića razstreljivo, ga je nekaj časa hranil, potem pa ga vrgel v Savo. Toda Jukić je razstreljivo zahteval; on ga je nekaj časa vlekel za nos, ko se ga pa ni mogel drugače otresti, mu je rekel, da je dal razstreljivo v shrambo nekemu gozdarju na Sljemenu ter je dal Jukiću tudi nek fingiran naslov. Jukić je šel sam na Sljeme ter se osebno prepričal, da je prevarjen. Odločno izjavlja, da ni nikoli slišal od Jukića, da bo atentat izvedel z revolverjem. Obtoženec je tudi v zaslišanju na policiji izjavil, da je bil prepričan, da bi vsak drugi prej izvršil atentat, kakor pa Jukić, ki je vsak hip padal v največja protislovja ter je nanj vedno napravljal vtisk abnormalnega človeka.

Predsednik: Vaša izpoved izgleda tako, kakor da bi bili Jukića nagnili, da bi šel domov, a vendar je izvršil atentat. Kako to?

Obtoženec: To vprašajte Jukića.

Predsednik: Ne, jaz vprašam vas.

Obtoženec: Ne vem, mislim pa, da ga je kdo nagovoril.

Predsednik: Ali ste čitali brošuro: »Narodno ujedinjenje«?

Obtoženec: Sem, toda šele pri zaslišavanju.

Predsednik: Vi ste vse to vedeli, a niste naznanili.

Obtoženec: Nikoli nisem imel prepričanja, da bo Jukić to storil. On je zelo spremenljive narave. Včasih je bil razdražen, včasih je jokal. Nazadnje pa: saj je v kavarni glasno govoril, da bo ubil Cuvaja. Moja vzgoja mi zabranjuje, da bi bil denunciant in če bi se tudi s tem rešil kazni; pekla bi me vest. Jaz sem več storil, nego zagrebška policija, ker sem bombe v Savo vrgel. Saj je policija vedela, kdo je Jukić, pobrala je iz vrbe bombo — zakaj ni Jukića zaprla? A policiji je bilo nekako na tem, da pride do tega procesa.

Nato izprašuje obtoženca državni pravdnik in dobiva krepke in odločne odgovore.

Državni pravdnik: Danes vse drugače govorite!

Predsednik: Zapisnike ste podpisali.

Obtoženec: Niti en zapisnik se mi ni prečital. Ko sem prosil, da se mi pre-

čita, se mi je reklo, da ni časa. (Dr. Prebeg: To je vrlo važno!) Obenem mi je preiskovalni sodnik rekel, da če podpišem zapisnik, s tem ne podpišem vsake besede, marveč samo smisel vsebine.

Državni pravdnik: Razburjate se glede pota v Belgrad; ali so se pripetile tam kake enunciacije proti naši državi?

Obtoženec: Vaši detektivi so poplavili Belgrad, potem vendar ne bomo tako neumni, da bi klicali: »Dol z Avstrijo!«

Državni pravdnik: Ali ste govorili o osnutju jugoslovanske republike? (Čita neko poročilo, kaj vse se je baje godilo v Belgradu.)

Obtoženec: Gospod, ki vam je to poročal, je popil preveč smeredovskega vina.

Državni pravdnik: Ali je bilo govora o tem, da bo Srbija Avstrijo iztirala iz Bosne?

Obtoženec: Smešno! S svojimi stotisoči vojakov.

Dr. Budisavljević: Kaj je to veleizdajniški proces? Tožite radi veleizdaje, pa se bomo drugače pogovorili! (Silen šum v dvorani.)

Državni pravdnik: To ni veleizdaja.

Dr. Budisavljević: Čemu potem vprašujete? Odkod imate te denunciacije.

Državni pravdnik: To so moje stvari.

Dr. Budisavljević: Saj se poznamo.

Državni pravdnik: Ali ste bili v častniški kazini in ali je general Živković rekel: »Ne pijem in ne kadim, samo da bi dlje živel in vrgel nekoliko krogelj na Avstrijo!«?

Obtoženec: To ni res.

Državni pravdnik: Ali je res, da se je pri vojaških vajah nek preoblečeni častnik vspel na top in deklamiral neko revolucionarno protiavstrijsko pesem?

Obtoženec: Deklamiral je Preradovičevega »Putnika«. Saj je bilo vse polno vaših špijonov.

Zagovorniki nočejo na obtoženega staviti nobenih vprašanj, ker da je njegova nekrivda evidentno dokazana.

Deveti obtoženec.

Začne se zaslišavati Dušan Nančić, 20 let star, rojen v Novosinju v Hercegovini, grško-vzhodne vere; dijak trgovske akademije.

Nikakor se ne čuti krivega. Vzel je Jukića k sebi na stanovanje, ker ta ni imel nobenega stanovanja in se mu je zato smilil. Čez tri dni se je dogovoril z njegovo gospodinjo in tako postal podnajemnik. Spominja se, da je enkrat obiskal Jukića Alfirević iz Zadra. V sobi pa nista ničesar govorila, marveč sta šla ven.

Predsednik: Ali ste vedeli, da ima kake razstreljive snovi?

Obtoženec: Rekel mi je, a jaz mu nisem verjel.

Tekom nadaljne izpovedbe dokazuje obtoženec, da o ničemer ni imel niti pojma; z Jukićem se je sploh malo družil, ker mu ni zaupal. Imel ga je vedno za abnormalnega. Tako ga je večkrat zbudil, ko je v sanjah deklamiral neke nesmiselne pesmi. Večkrat je Jukić rano vstal in če ga je vprašal, kam gre, mu je vselej odgovoril: v Stenjevac!

Predsednik: Kak vtis je Jukić napravil na vas?

Obtoženec: Norca! Zato sem se mu izogibal.

Državni pravdnik: Tudi vi ste bili v Belgradu?

Obtoženec: Sem.

Državni pravdnik: Ali ste bili v Kragujevcu?

Obtoženec: Sem.

Državni pravdnik: Ali se je klicalo »Dol z Avstrijo!«?

Obtoženec: Ni se!

Državni pravdnik: Ali ste opazili, da so Srbi nasproti Avstriji neprijateljsko razpoloženi?

Obtoženec: Da.

Državni pravdnik: Ali se v Srbiji govori o edinstvu Jugoslovanov?

Obtoženec: Da, toda o kulturnem edinstvu.

Državni pravdnik: Ali ste kaj slišali o srbskem načrtu, kako bi se vojskovali proti Avstriji?

Obtoženec: Nisem.

Državni pravdnik: Ali ste v Kragujevcu poslušali pozdravni govor?

Obtoženec: Toda verjemite, da se ne spominjam niti ene besede.

Državni pravdnik: Ali se je v Smederevu klicalo: Dol plešasti Franjo!«

Obtoženec: Tega nisem slišal.

Državni pravdnik: Ali ste bili pri vajah vojaštva?

Obtoženec: Bilo je nad 20.000 ljudi in ker sem stal zadaj nisem ničesar videl.

Državni pravdnik: Ali ste slišali, da je poveljnik topništva za bombardement odredil utrdbo v Zemunu?

Obtoženec: O vsem tem nimam niti pojma.

Dr. Budisavljević: Saj imajo tudi Srbi svoj Zemun. (Obtožencu:) Nančić, ali veste, zakaj ste zaprti?

Obtoženec: Ne vem!

Dr. Budisavljević: To je edino vprašanje, ki imam na vas.

Dr. Prebeg: Ali vam je znano, da je Jukić govoril o stenjevski republiki?

Obtoženec: Da.

Dr. Prebeg: Ali ste imeli kako dostojanstvo?

Obtoženec: Včeraj mi je dal čast zunanjega ministra.

Predsednik: Kako včeraj? Kaj se sestajate z Jukićem?

Obtoženec: No, včeraj na izprehodu. Vprašal sem ga še, zakaj me zove za ministra, on mi je pa odgovoril: Ker te ni nikoli doma.

Deseti obtoženec.

Na vrsto pride deseti obtoženec Vatroslav Dolenc, 22 let star, rojen v Hrašču, učiteljski pripravnik.

Obtoženec točko za točko uspešno pobija obtožnico in dokazuje vse njene neistinitosti. Jukiću ni nikdar ničesar verjel, jasno je videl na njem, da je ekscentričen človek. Kadar je govoril, je napravljal vtis zmedenca.

Predsednik mu pokaže pismo, katero je obtožencu poslal Šarinić in v katerem mu naznanja, da naj bo prepričan, da bo Luka Jukić našel naslednika.

Obtoženec pravi, da ni kriv, če mu je Šarinić to pisal. Odločno pa zanikava, da bi bil to dokaz njegove zveze z Jukićem.

Pismo se glasi: »Torej vendar! (namreč Jukić). Često sem razmišljal o tem, pa sem vedno prišel do zaključka, da bo Luka to storil, ker se mi vse zdi, da smo mi drugi vsi preveč teoretiki in da smo prejeli premajhno dozo narodne zavesti in zrelosti za žrtvovanje. »Narodna Obrana« piše, da je naš Luka fanatik in da je bil že dvakrat na opazovanju. Stare povesti, taki heroji so navadno norci.«

Dr. Prebeg: Ali vam je preiskovalni sodnik grozil?

Obtoženec: Da, rekel mi je, da ako nočem govoriti, bo postavil v zapisnik dve besedi, ki me bodeta stali življenje! (Zgražanje v dvorani.)

Dr. Budisavljević: Ali ste vedeli za atentat?

Obtoženec: Nisem.

Dr. Budisavljević: Torej ga tudi niste mogli preprečiti.

S konfrontacijo obtoženca se popravijo neke nejasnosti.

Nato predsednik odredi kratek odmor.

Po odmoru se zasliši

11. obtoženec,

Josip Šarinić, 21 let star, rojen v Poreču, okraj Požega, učiteljski pripravnik IV. tečaja.

Obtožnico je razumel in ni ničesar kriv. O atentatu ni imel niti pojma. Kar se tiče pisma, ki ga je pisal Dolencu, izjavlja, da ga je pisal kot privatna oseba.

Predsednik: Kdaj ste se seznanili z Jukićem?

Šarinić: Za časa dijaškega štrajka; rekel mi je, da bi se moralo nekaj podvzeti proti komisariatu. Jaz in moji tovariši smo prišli do prepričanja, da komisariat onemogočuje narodno delo, in v tem se strinjam še danes.

Predsednik: Kako ste se seznanili z Galogažem?

Obtoženec: Na učiteljišču v Osjeku.

Predsednik: Ali ste vedeli, da se pripravlja atentat na Cuvaja?

Obtoženec: Ne, samo slišal sem. Največji nesmisel je, da moram odgovarjati za tisto, kar sem slišal.

Državni pravdnik: Kaj ste mislili s tem, ko ste v pismu na Dolenca rekli, da je Jukić sanjač?

Obtoženec: Nisem dolžan povedati. Menim, da se sme na Hrvaškem vsaj še svobodno misliti. Nisem obtožen radi tega pisma.

Predsednik: Iz pisma izhaja, da ste vedeli za atentat.

Obtoženec: Nisem. Pisati pa morem, kar hočem.

Zadnji obtoženec.

Nato dovedejo dvanajstega obtoženca Stjepana Galogaža, 19 let starega, rojenega v Topuškem, grško-vzhodne vere, učenec VI. gimnazijskega razreda.

Ne čuti se krivega, ker ni vedel za Jukićeve nakane in ni nikdar pred nikomur rekel da bo Jukić na Cuvaja izvršil atentat. On je samo rekel, da je slišal, da bi se na sv. Rešnjega Telesa dan mogel zgoditi atentat, to pa zato, ker je slišal, da se je tudi za Khuenove vlade ravno na Telovo pripravljal atentat.

Izpovedbe prič.

Prva priča Vladimir Pavić, vladni koncipist, izpove, da se je s Cuvajem peljal v avtomobilu in videl, da se neki mladenič približava avtomobilu. Ko je avtomobil radi strmine počel počasneje voziti, je mladenič oddal strel iz revolverja, ki je pogodil Hervoića, da se je onesveščen zgrudil.

Priča Josip Lacković, Cuvajev sluga, izpove podobno kakor Pavić, dostavi le še, da je začel atentatorja preganjati, a ga ni mogel vjeti.

Priča Gjuro Khon pozna Galogažo in je od njega slišal, da se na Telovo zgodi atentat na Cuvaja. Priča se konfrontira z obtožencem Galogažo, ki mu pravi, da je le rekel, da **bi** se mogel zgoditi atentat, ne pa, da se **bo** zgodil. Drugega se priča ne spomni.

Priča Dušan Miholić izpove soglasno kakor Khon, podrobnosti se ne spominja.

Priča Anton Sučić je videl, kako se je Jukić upiral aretaciji.

Priča Ladislav Bušić je videl, kako preganjajo atentatorja Jukića in se tudi sam spustil za njim; vjel ga je v Marovski ulici.

Ob en četrt na tri je predsednik odgodil razpravo in nadaljevanje naznanil za 8. uro zjutraj naslednjega dne.

PREKINJENJE DIPLOMATIČNIH ZVEZ MED ŠPANIJO IN PORTUGALSKO.

Vedni nemiri v novi portugalski republiki so tudi poslabšali razmere med Portugalsko in Špansko. Portugalska očita Španski, da pospešuje agitacijo monarhistov. Obe vladi sta si tozadevno tako dopisavali, da je nastala velika nevolja. Portugalci so pred zadnjo vstajo monarhistov zahtevali, da naj izžene od meje v notranjo Špansko zbrane rojaliste. Španska vlada je obljubila, da to stori, medtem je pa že izbruhnila vstaja. Portugalska je nato očitala v posebni spomenici Španski, da ni le vpada monarhistov preprečila, marveč da je odbitim monarhističnim četam dovolila, da so se oboroženi vrnili na Špansko in da tako lahko obnove napade. Španska vlada je odgovorila, da svojih odredb ni mogla izpeljati, ker so rojalisti obupani kakor so bili, presenetili španske oblasti. Portugalska zdaj zahteva, da naj izžene Španska vse portugalske monarhiste na Kanarske otoke. Tega Španska ne more storiti, zato pa portugalski republikanski listi silovito napadajo španskega ministrskega predsednika in groze, da se prekinejo diplomatične zveze, če Španska ne ugodi Portugalski.

Sestanek slovenskega in hrvaškega katoliškega dijaštva.

Zborovanja sekcij.

Včeraj popoldne je v Rokodelskem Domu zborovala narodno-obrambna sekcija. Vodil je zborovanje iur. Jež, ki je poudarjal potrebo, da se inteligenca začne bolj brigati za to delo. Obilna udeležba dijaštva priča, da bo tudi na tem polju prinesla v mlade dijaške moči več smisla, volje in dela.

Iur. Fr. Strižič je referiral o taktiti češkega narodno-obrambnega dela. Temeljiti in pregledni referat je vzbudil mnogo novih misli. Referent je poudarjal, da mora »Narodnoobrambni Vestnik« redno izhajati in postati glasilo naših narodnih manjšin.

Iur. Miloš Zavadlal je referiral o izseljevanju. Posebno nam je paziti na preseljevanje v notranjosti države. Narodne slovenske manjšine bo treba čisto po češkem vzorcu organizirati. V debati se je oglasil župnik Kalan, nadalje tov. bog. Virgilij Šček, iur. Dolinar in iur. Jež. Danes popoldne so si udeleženci ogledali pisarno Slovenske Straže, kjer se jim je marsikaka točka narodno-obrambnega dela pojasnila.

V literarni sekciji poroča br. Šilc o »literarnih problemih« s stališča katoliške moderne. Star. Puntar želi solidarnosti med starejšimi in mlajšimi. Razvname se velika debata, katere se udeležijo dr. Lenard, prof. Grafenauer, Puntar, abit. Res in končno pisatelj Finžgar, ki izraža veselje, da vidi stremljenje, ki mu je umetnost resna stvar. Debata se je zakasnela čez 7. uro, zato je drugi referent phil. Koblar umaknil svoj referat »Smeri mlajše generacije«, ki se objavi na pristojnem mestu.

Skupno zborovanje hrvaškega in slovenskega katoliško-narodnega dijaštva.

Okoli 600 dijakov se je nabralo v dvorani »Uniona« danes dopoldne, kjer je dijaštvo navdušeno pozdravljalo krškega škofa dr. Antona Mahniča, očeta katoliškega gibanja med slovenskim in hrvatskim dijaštvom. Nič manj burno ni bil pozdravljen ljubljanski knezoškof dr. Anton B. Jeglič. Predsednik Remec je pozdravil tudi drž. in dež. poslanca Povšeta, župnika Kalana, dr. Sinrata, zastopnika Čehov, iur. Viteka, predsednika »Lipe« na Dunaju in iur Myslivca ter vse hrvatsko in slovensko dijaštvo.

Prvi je referiral dr. Franc Stele o slovenskem katoliško narodnem dijaštvu in njegovih ciljih. Moje mnenje je, da moramo v prvi vrsti poudarjati znanstveno smer; poleg te je važno kot kulturno delo zbližanje slovanskega katoliškega dijaštva in ohranitev teh stikov. Reorganizacija društev se mora izvršiti posebno v smeri študija socialnih vprašanj; redno in oficielno naj se poudarja pomen vsestranske treznosti in zdržnosti, da ne bodo naši ljudje še naprej zastonj tratili mladih moči. Vzporedno s tem mora tudi iti napredek v etični in verski smeri; ti dve radi drugih ne smeta nikdar zaostati. Verska, moralna in socialna zavest morajo ostati vedno temelj našemu napredku v katerikoli smeri.

Dragotin pl. Bašič referira: »Katolička misao u hrvat.-slov. kulturnom razvoju«. Kakor se je v turških bojih moral naš narod boriti za sveti križ, tako se nadaljuje sedaj ta boj za časa protiverskih napadov na ono vero, katero je hrvaški narod sprejel v ljubezni brez vsakega nasprotovanja. To vero so čisto ohranili proti Bogumilom, protestantom in islamu. V takih neprestanih borbah, v katerih je narod stal z mečem v roki, je edino katoliška vera obvarovala splošno moralo in duševno kulturo na visoki stopinji, kakor nas naša preteklost uči in še bolj sedanjost, ko moderne brezverske fraze preplavljajo ves kulturni svet. V sedanjosti, ko se je premenilo orožje in tudi ostrost boja, moramo posebno mi katoliško-narodni dijaki, ki smo stali na čelu bojnih vrst v boju za vero in dom, po onih potih, po katerih so začeli, krepko naprej in dovesti naše ideale do zmage.

Bogoslovec Ciril Kandut je lepo govoril o têmi: »Slovenski duhovnik in narodno delo«, ki se objavi na pristojnem mestu.

Dvigne se biskup dr. Anton Mahnič in pravi svojim učencem: Iskreno sem vesel, da morem zopet konstatirati, da javno in glasno izpovedujete ona Kristusova načela, ki tvorijo zmeraj fundament prave ljudske blaginje in temelj vaše organizacije in dela. Stara Evropa se sramuje in ne veruje v Kristusa, ne zaupa v Kristusa, ne ljubi Kristusa. Vi pa ste med tem nastopili proti tej Evropi in Kristusove besede so zapisane na vaši zastavi. Vi se ne sramujete Kristusovih besedi, ne skrivate jih v temo, ampak iznesli ste jih na luč! Ljubi moji sinovi! Ostanite na tem potu zvesti tem principom toliko časa, da bodo razširjeni preko slovenske in tudi hrvaške domovine.

Blagemu biskupu so tu solze orosile oko in globoko ganjen je nadaljeval: Veseli me, da vi mladi poudarjate katoliška načela javno pred vsem svetom, in to naj vedo vaši politiki, umetniki, vsi, vsi! Slovenska domovina je že prerojena v teh načelih, a hrvatska — biskupu je stopila zopet solza v oko — je žalostna. Vendar vztrajajte, kajti vaši principi morajo zmagati, saj jih je postavil — Kristus. Trdno upam, da bomo kmalu z notranjo upravičenostjo lahko zapeli »Lepa naša hrvatska domovina« in »Liepa naša slovenska domovina«. To bo tedaj, ko bo naša domovina z vašim delom regenerirana v katoliških načelih. Zato vam kličem: Vi naša nada, naša dika, naš ponos! Živeli! Živeli! Živeli!

Vsi navzoči so pokleknili, nakar jim je presvitli biskup v hrvaškem jeziku glasno podal svoj nadpastirski blagoslov.

Spremljana od burnih ovacij sta cerkvena kneza zapustila zborovanje.

Dnevne novice.

+ **Evharistični kongres.** Deželni šolski svet je pooblaščen od c. kr. učnega ministrstva, da dá dopust tistim učiteljem in učiteljicam, ki se žele udeležiti evharističnega kongresa na Dunaju. V ta namen se ima vsak oglasiti za dopust.

+ **Knezoškof dr. Anton Jeglič »Zarjanom«.** Pri slavnostnem zborovanju »Zarje« je prevzvišeni izrazil sledeče misli: Ginjen sem bil, ko sem gledal delo, ki ga je vršila »Zarja« tekom svojega obstoja. Zdaj vemo prav ceniti trud in prizadevanje »Zarjanov« za pošteno življenje, za svoj narod in za naše graško slovensko delavstvo. Danes čujemo govore, v katerih povdarjajo akademiki, da mora biti vera podlaga vsemu javnemu življenju in da bodo delali vsak v svojem poklicu v znamenju katoliških načel. Ta izjava me prav posebno veseli zlasti sedaj, ko nasprotniki krščanstva vedno glasneje kažejo protikatoliško naziranje. Radosti me, da se »Zarjani« toliko prizadevajo za slovensko službo božjo v Gradcu, kjer naj bi se zbiralo ob nedeljah verno slovensko delavstvo. Veselo znamenje naše bodočnosti je, da se naši »Zarjani« tako oklepajo Marijanske akademične kongregacije, kjer dobi mlad mož na priprošnjo Marije Device ono moč, da more vstrajati v boju za sveta načela. Da ostanete stanovitni in pogumni in se nikdar ne oddaljite od začrtane poti,

vam podelim svoj nadpastirski blagoslov.

+ **Iz deželnega odbora.** Dr. Lampe se je podal za tri tedne na dopust.

+ **Cerkveno odlikovanje.** Č. g. Frančišek Krumpestar, župnik pri Sv. Gregoriju, je bil imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetnika.

+ **Slomškova zveza.** Tovariši in tovarišice! Dne 8. avgusta vsi v Kamnik na občni zbor! Pisali ne bodemo dolgih in s frazami prepletenih vabil, ampak zanašamo se na vašo zavednost in odločnost ter apeliramo na dejstvo, da je ravno letos naša sveta dolžnost, da prav vsi pohitimo na občni zbor, ker obhajamo 50 letnico smrti našega vzornika. Pa še eno dejstvo je, ki nas kliče na krov, namreč dejstvo, da se je letos pokazala »mačeha« tudi na liberalnih učiteljskih prsih in s tem seveda pahnila naše verno ljudstvo zopet za nekaj korakov proč od učiteljskega stanu. Da tak, za ves učiteljski stan tako strman položaj zopet izravnamo, treba je, da se žrtvujemo in da prav vsi pohitimo dne 8. avgusta v naš lepi in zavedni Kamnik. Tovariši in tovarišice, pozdravljeni že vnaprej! Pozdravljeni in dobrodošli pa tudi vsi tisti nečlani Slomškove zveze, ki se zavedate in pojmujete, kolike vrednosti je Slomškova zveza za slovensko ljudstvo. Ako bi Slomškove zveze še ne bilo, morali bi jo letošnji pojavi liberalnega učiteljstva roditi. Na veselo svidenje tedaj!

+ **Slovenke, na delo za narod!** Zadnje čase je bilo v nemških listih čitati navdušen sestavek v odločilnem pomenu ženskega dela na narodnem polju. Nemška žena se je v narodnem oziru vedno čutila eno z možem, v vseh bojih za domovino in rod mu je zvesto stala ob strani, navduševala ga, če mu je kdaj upadal pogum ter z njim zmagovala ali umirala junaške smrti. V mirnih časih je bila nemška žena s celo dušo mati, ravno zato pa je v časih nevarnosti tudi vselej kakor levinja vstala v obrambo svojih otrok v ožjem in širšem pomenu — vsaka žena mora smatrati celokupen narod za svoje lastno dete, kateremu je dolžna žrtvovati vso svojo ljubezen, svojo srčno kri. Brez takega ženstva bi nemški narod nikdar ne bil tisto, kar je, in na tem temelju mora sloneti tudi njegova bodočnost, ako hoče biti varen pred sovražniki. Krepka, močna, zavedna nemška žena je zlasti nepogrešljiva v obmejnih krajih, kjer gre za vsako ped zemlje, za vsako posamezno dušo. Tudi zlasti mora nemško ženo prevevati najgloblja zavest: Ud nemškega ljudstva sem!, in iz tega mora izvajati svoje dolžnosti. Njena ljubezen do ljudstva mora biti iskrena in globoka, njena volja močna in čista, njeno delo odločno, krepko in pravo. »Ako se naše žene z nami bore, potem mora biti zmaga naša!« Tako končuje nemški člankar in — prav ima. Slovenke, ali ne velja to tudi za vas — za nas, za slovenski narod? Zgodovina nam sicer ne hrani tako sijajnih spominov in naša sedanjost je na zunaj revna. Slovenci smo pač vedno bili preveč krotki in preveč zaupljivi, zato so nas varali in izkoriščali in nas oslepartili za naš oposest. Toda skušnja nas je izmodrila, predno so nas mogli zatreti. Zbudili smo se in hvalimo Boga, da nam nasprotniki v našem spanju niso vzeli naše bogate življenske sile. A čegava je zasluga, da danes lahko rečemo: Majhni smo, toda krepki, da se nikogar ne bojimo! — ali ni to zasluga vrlih slovenskih mater, ki so tiho tepele in delale in v svojih srcih zbirale neizčrpne zaklade vere, zdravja in moči in nas z njimi pojile? Ali niso one bile čuvarice domačih narodnih šeg in navad, ki imajo svoje korenine v bistvu naroda in so trden obrambni zid potujčenju? Ali niso bila ravno njih ponižna pa goreča srca tisto nepremagljivo zavetišče naše vere, iz katerega smo vsi črpali svoje moralne sile, ali ni ravno v prvi vrsti njih zasluga, da je Slovenec ostal veren? Da, Slovencev bi več ne bilo, ako bi ne imeli tako ljubečih, požrtvovalnih, vernih mater. Obstali bomo pa tudi v bodoče le, ako nam bo ohranjen ta temelj. Seveda pa današnje razmere vrhu vseh drugih čednosti zahtevajo od našega ženstva tudi narodne zavednosti. »Slovenka sem!«, ta zavest mora biti v vsaki naši ženi tako živa in globoka, da bo rodila vse njeno delo, da jo bo z vrhano mero delila na vse strani kakor iz neizčrpnega vira, da bo z njo zlasti prepojila duše svojih otročičev tako, da jim nobena sila ne bo več iztrgala čuta narodne ljubezni. Zlasti na meji je vsaka zavedna slovenska žena neprecenljiva moč. Kar mati v srce vsadi, to ostane, kar prava žena v hiši reče, to velja. Pa ne le v ožjem rodbinskem krogu, marveč tudi v javnosti je neobhodno potrebno sodelovanje našega ženstva. — »Slovenska Straža«, naša izobraževalna društva nikoli ne bodo dosegla vsega svojega namena, ako ne bo pomagalo naše ženstvo. Kolika tolažba za nas, ko vidimo, da je naše ženstvo samo tega dela željno in zanj izredno sposobno! Široko jim vsepovsod odprimo vrata do tega dela in ugladimo pota do njega. Naše ženstvo — naša nada in naša dika!

+ **Vzorno narodno županstvo.** Županstvo Devica Marija v Polju je izročilo danes našemu uredništvu 50 K za »Slovensko Stražo« in 8 K 88 vin., katere so za »Slovensko Stražo« pri občinski seji zbrali občinski odborniki S. L. S. Iskreno hvalo združujemo s pozivom ostalim našim županstvom, naj posnemajo lep rodoljuben vzgled vrlega županstva in zavednih občinskih odbornikov pri Devici Mariji v Polju!

+ **Ideja slovanskih Orlov zmaguje.** Pet let je tega, kar se je sprožila ideja slovanskega Orla. Kdor pozna začetek in razvoj velikih organizacij, ve, kako kratka doba je to. Mogočna organična tvorba, ki ima svoj pomen v tem, da z vidnim vplivom prodira v usodo in življenje narodovo, raste zlagoma. A vkljub temu se slovanski Orel že v petem letu svojega obstanka ponaša z nenavadno in nepričakovano silo. Četica 100 mladeničev je stopala pred petimi leti za društveno zastavo, a danes je narastla ta četa na nepregledno armado 10.000 za narodne in verske svetinje navdušenih bojevnikov. V Rusih, Poljakih, Čehih, Slovencih, Hrvatih vstaja v znamenju Orlove ideje slovanski rod prerojen in nov. Izprva dokaj prezirani Orel postaja prava demokratična združitev vseh vrst prebivalstva, kjer stopata roko v roki delavec in inteligent pod visoko vihrajočim Orlovim praporom. Najuspešnejše prodira Orel v moravskih Čehih. Kakor poročajo češki listi, je prešinila Orlova ideja tudi Slovake, živeče na Ogrskem. Naprej zastava slovanskih Orlov!

+ **Zakaj so liberalni voditelji ustregli želji nekojih veletrgovcev in ubili Agro-Merkurja?** V nobeni resni stranki, ki ima sposobno vodstvo, bi se ne mogel pripetiti slučaj Agro-Merkurjevega konkurza; le v liberalni stranki je bil mogoč tak slučaj. Vendar se je vsakdo vprašal, ki je čul, da vodstvo liberalne stranke ni preprečilo take sramote za stranko, temveč je celo samo oficijelno razpravljalo o zahtevi veletrgovcev, da se mora Agro-Merkur uničiti, kar je tudi izpeljalo. Kakšne nagibe je imelo pri tem vodstvo liberalne stranke? O tem se je že mnogo govorilo, posebno še o nagibih, izvirajočih iz popolnoma osebnih nasprotij med poedinimi osebami. Sinoči pa je nek ljubljanski trgovec, ki mora biti o stvari dobro podučen, gotovo brez namena razkril še drug zelo značilen nagib. Pravil je sledeče: Liberalno stranko bi vrag vzel, ako bi ji trgovci obrnili hrbet, kar bi mnogi radi storili, če bi ne bili materijelno odvisni od liberalnih veletrgovcev; ta odvisnost veže trgovce na liberalno stranko, da za njo volijo in tudi agitirajo. Veletrgovci so na to odvisnost kazali, ko so od vodstva liberalne stranke zahtevali, da se Agro-Merkur ubije, ker sicer iz stranke izstopijo. Da se to ne zgodi, je moral Agro-Merkur v konkurz, četudi se je s tem provzročila velikanska nepotrebna zguba. — Tako se polagoma le izve resnica o tem čudnem konkurzu.

+ **»Paganski pomp«** imenuje »Slovenski Narod« od 27. julija celo prazničnost in vse cerkvene slovesnosti, ki se vrše pri birmovanju. Svečani cerkveni obredi in razne pobožne vaje, združene s spoštljivim sprejemom nadpastirja, so liberalnim brezvercem »paganski pomp«. Paganstvo očita liberalno glasilo slovenskemu ljudstvu, ker le-to v svoji globokovernosti slovesno praznuje sprejem zakramenta sv. birme in ne tepta v blato verskih resnic. Na tak podel način se norčujejo liberalci, ki se delajo večkrat velike kristjane, iz vernega ljudstva in vsega, kar mu je svetega. Povemo samo, da bodo liberalci to pobalinsko psovanje našega ljudstva še drago plačali.

+ **Sklep gospodinjskega tečaja v Domžalah** se je vršil slovesno v sredo. Navzoči so bili: deželni odbornik dr. Lampe, poslanec dekan Lavrenčič, župan domžalski Janežič in župan občine Depala vas, župnik Bernik, odborniki izobraževalnega društva poleg mnogih drugih. V slavnostno okrašeni društveni dvorani se je nabralo mnogo občinstva, zlasti starši in sorodniki deklet, ki so prišli poslušat in pokušat, kaj so se gojenke naučile. Tečaj je vodila gospodična Minka Odlasek. Po izkušnji je bil skupen obed, h kateremu so bili povabljeni starši gojenk. Starši so potrdili, da so jim dekleta dobro skuhale in postregle. Udeležilo se je tečaja 24 deklet.

— **Slomškova zveza.** Vse tiste tovariše in tovarišice, ki pridejo že v sredo popoldne v Ljubljano, prosimo, da bi se sešli ob sedmih zvečer v »Rokodelskem domu« v Komenskega ulici. Zlasti se obračamo s to prošnjo do pevcev in pevk. Po pevski vaji sestanek.

— **Na novih mašah** se povsod spominjajte »Slovenske Straže!«

— **Vojaško veteransko društvo na Brezovici** priredi v nedeljo, dne 4. avgusta 1912 ob 3. uri popoldne na vrtu gospoda Ivana Kanca pri Gorjancu pod Smreko pri Ljubljani veliko ljudsko veselico. Razen godbe bode tudi petje domačih šeg, govori, brza pošta, papirnata bitka, šaljiva dražba, lov po sreči, streljanje na dobitke, turška kavarna, praženje kozlička na prostem in prosta zabava. V mraku krasen umetalni ogenj. Vabijo se vsi prijatelji društva k obilni udeležbi.

— **Ministra na Triglavu.** Poroča se nam, da sta te dni ministra Trnka in Dlugosz napravila z Bleda izlet na Triglav. Vsled svoje prijaznosti sta oba visoka dostojanstvenika pri ljudstvu jako priljubljena.

— **Ljudsko štetje na Kranjskem dne 31. decembra 1910.** V celi Avstriji je 33 mest z lastnim štatutom, političnih okrajev je 373, sodnih okrajev 929, občin 28.751, krajev 48.985. Na Kranjskem ima Ljubljana lasten štatut, političnih okrajev je 11, sodnih 31, občin 360 in 3286 krajev. Kranjska šteje 525.995 prebivalcev, 17.845 več kot pred desetimi leti. V Ljubljani so našteli 41.727 (36.547 + 14'17%), v postojnskem okrajnem glavarstvu 43.200 (41.912+3'07 odstot.), v kočevskem 41.708 (42.306+1'41 odstot,), v krškem 55.505 (53.393+3'95%), v kranjskem 53.356 (53.073 + 0'53%), v ljubljanskem okolica 67.045 (60.027+11'69 odstot.), v litijskem 36.579 (35.770+2'26%), v logaškem 41.009 (40.384+1'55%), v radovljiškem 34.028 (29.448+15'55%) v novomeškem 47.522 (48.970—2'95%), v kamniškem 47'522 (48.976—2'95+), v kamniškem 39.561 (40.202—1'14 %) in v črnomeljskem glavarstvu 24.755 (26.300 — 5'87 odstot.) oseb. Izselilo se je 33.965 oseb, največ v Avstriji. Na kvadratnem kilometru (9954) stanuje 53 oseb, in sicer pride v Ljubljani na km² 1192 (1044), v postojnskem glavarstvu 48 (47), v kočevskem 36 (36), v krškem 52 (51), v kranjskem 52 (51), v ljubljanskem (okolica) 74 (66), v litijskem 54 (52), v logaškem 34 (33), v radovljiškem 32 (27), v novomeškem 51 (52), v kamniškem 65 (65) in v črnomeljskem glavarstvu 45 (48) oseb. Hiš je na Kranjskem 90.970. Strank v hišah je 107.497. Resnični prirastek prebivalstva znaša na Kranjskem 17.845; medtem z naravnim gibanjem prebivalstva (razmerje rojstev in smrti) Trst celo 20'45% na doseljevanju. Ta sred- — 33.965 ali — 6'68 %, Kranjska ima tedaj v Avstriji najvišji odstotek izseljevanja, kajti Galicija samo —5'36 %, Dalmacija —5'36 %, med tem ko ima Nižjeavstrijska več 5'12 % in Trst celo 20'45% na izseljevanju. Ta srednji odstotek izseljevanja Kranjske presegajo posamezni politični okraji: Logatec —10'76%, Kamnik —11'01%, Novo mesto —12'49%, Črnomelj —12'60% in Kočevje —13'83%. Samo dva okraja sta vsled priseljevanja aktivna: Ljubljana mesto +18'03 odstot. in Radovljica +1'29% vsled nove bohinjske železnice

— **400.000 frankov** je pri žrebanju turških srečk dne 1. avgusta zadela št. 389.758, 30.000 frankov št. 209.692, po 10.000 frankov št. 1,042.444 in 1,382.100. Popolnejšo žrebalno listo turških srečk priobčimo v eni prihodnjih številk. — Isti dan je zadela pri žrebanju srečk italijanskega rdečega križa glavni dobitek 15.000 lir serija 11.121 št. 39, 2000 lir serija 7843 št. 29, 1000 lir serija 3447 št. 37, 500 lir serija 3737 št. 8.

— **Križe pri Tržiču.** Občinske volitve, ki so se vršile meseca junija, so potrjene. Pritožbo poražene stranke je deželna vlada odbila. Kakor se razvidi iz razsodbe deželne vlade, je bil ugovor samo en dan pri vladi. Dne 15. junija je bila pri vladi, in dne 26. junija je bila pa pritožba zavrnjena, pretečeni teden je pa priromala nazaj županstvu. To je bil hud udarec pritožnikom, ker so bili že popolnoma uverjeni, da se bo njih pritožbi ugodilo.

— **Vojaško org. deško zavetišče v Meidlingu** nastopi dne 3. avgusta s 100 gojenci in lastno godbo svoje drugo počitniško potovanje ter poseti Koroško in Kranjsko. Deška zavetišča sprejemajo zanemarjeno ali samo sebi prepuščeno mladino, da jo tako obvarujejo pouličnih nevarnosti velikomestnega življenja. V zavetišču se otroci navajajo, da ponavljajo predmete šolskega pouka in izdelajo šolske naloge, gojijo pa v zavetišču tudi telovadbo in mladinske igre, učijo se godbe, nauka o vedenju, o prvi pomoči pri nezgodah in poslušajo predavanja iz zgodovine naše domovine. Deška zavetišča so torej človekoljubni in patriotični zavodi brez političnega ozadja. Počitniška potovanja imajo namen, gojencem razkazati lepoto naše domovine. Že v zimskih mesecih predavajo jim učitelji o mestih, katera bodo videli, o gorah in njih velikanih, dolinah in vodah, katere bodo gledali in jim kažejo tudi slike. Gojenci pridejo dne 12. avgusta v Ljubljano in ostanejo tu 4 dni. V tem času prirede več koncertov, predstavo v gledališču in igre na dirkališču pod Tivolijem. Ker zavetišču ni za dobiček, marveč le, da se krijejo vsakdanje režije, bo vstopnina povsodi jako nizka. Zadnji dan bodo dobrodelne predstave v korist fonda za dijaške izlete, ki jih namerava še prirediti Ljubljanska podružnica mornaričnega društva. Za vse prireditve zavetišča vlada že sedaj splošno zanimanje.

— **Zavarujte svoje življenje** le po posredovanju »Slovenske Straže«. Nikdo naj ne sklene zavarovanja predno ni zahteval po »Slovenski Straži« ponudbe, katera ga bode v vsakem oziru najbolj zadovoljila. Nadzornik zavarovanja nastopi v prihodnjih dneh svoje potovanje po vsem Slovenskem, vsled česar »Slovenska Straža« prosi, da ji dotičniki, ki se hočejo pustiti zavarovati, sporoče svoj naslov, da jih nadzornik obišče.

— **Brezplačno posredovanje pri najetju posojil** je na razpolago dotičnikom, ki se po »Slovenski Straži« zavarujejo za življenje.

— **Samoumori v Zagrebu.** V Zagrebu so sedaj samoumori na dnevnem redu. Včeraj si je prerezal žile na roki odvetniški uradnik Milan Brodjanec.

— **Kopel v Mirkah pri Vrhniki.** Kmetijsko-kemično preskušališče za Kranjsko v Ljubljani je izdalo naslednji certifikat: Preskušnje vode, katero je dne 17. junija 1912 poslal g. dr. Josip Furlan, odvetnik v Ljubljani, z znakom pod imenom: voda iz kopelnega basina v Mirkah pri Vrhniki, je pokazala naslednji izvid: Preiskana voda vsebuje v 1 litru: Suhega ostanka (sušenega pri 120° C) 0'3272 gramov; izgubitka pri izžarenju 0'0608 gramov; izžarjenega ostanka 0'2664 gramov; kremikove kisline ($Si O_2$) 0'0018 gramov; železnega okisa in glinine ($Fe_2 O_3 + Al_2 O_3$) 0'0132 gramov; apna (Ca O) 0'0838 gramov; magnezije (Mg O) 0'0499 gramov; kalija, kot kalijev okis ($K_2 O$) računjenega 0'0002 gramov; natrija, kot natrijev okis ($Na_2 O$) računjenega 0'0077 gramov; kloridov (kot natrijev klorid) ($Na C_1$) računjenih 0'0088 gramov; žveplene kisline (SO_3) 0'0595 gramov; žveplenkaste kisline (SO_2) 0'0068 gramov, ki odgovarja 0'0133 gr natrijevega sulfida ($Na_2 SO_3$); ne vsebuje pa joda, litija, radija, žveplovodika, proste ogljikove kisline, amonjaka, solitrove kisline, solitrne kisline. Za okisbo (oksidacijo) 1 litra vode je bilo treba 4'1 mg kalijevega permanganata. Trdota vode znaša 15'36 nemških trdotnih stopinj. Stanje vode: čisto, barva: brezbarvna, duh in okus: čist. Mnenje: Iz kemične preiskave sledi, da vsebuje preiskana voda znatno množino rudninskih snovi (soli) in med temi vsega uvaževanja vredno množino sulfitov, kar ji daje značaj rudninskih (mineralnih) vodâ. In ker vsebuje ta voda sulfite in sulfate ter ima stalno, 20° Celzija presegajočo toplino, označiti jo je za topli žvepleni vrelec ali za žvepleno toplico. Joda, litija in radija pa v tej vodi ni bilo mogoče zaslediti.

Radovljiška podružnica S. P. D. priredi v nedeljo, dne 4. avgusta v lepem senčnatem vrtu gostilne Triglav v Lescah veliko planinsko veselico. Začetek veselice ob 4. uri popoldne. Pri veselici sodeluje iz prijaznosti jeseniška godba na pihala. V slabem vremenu se preloži veselica na dan 11. avgusta.

— **Razpis dela na državni železnici.** V postaji Kranj proge Trbiž—Ljubljana se napravi vodni reservoir in napelje vodni zajemalnik za lokomotive. Tozadevne dobave in dela se oddajo ofertnim potom deloma za pavšal deloma proti enotnim cenam in naknadni izmeri. Podrobni podatki so v eni prihodnjih številk listov »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung. Oferti so vložiti najkasneje do 20. avgusta 1912 do 12. ure opoldne pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu.

Opozarjamo na današnjo prilogo »Reformni nahrbtnik«, katerega ima v samozaložbi za Kranjsko trgovina športnih oprav J. S. Benedikt, Ljubljana, Prešernova ulica.

SMEŠNICE.

Kaj je to solzin?

To je najboljše zdravilo za mlade vdove, ki bi se rade možile, in za moderne soproge, ki pogrešajo novega klobuka.

V šoli.

Učitelj: »Otroci, kaj je pri človeku glavna stvar? «

France: »Uš!«

Iz gledališča.

Igralka se pritoži pri režiserju, da je na odru stala cele pol ure, ne da bi spregovorila besede.

Režiser: »Oprostite gospica, to je za vas najvišje odlikovanje.«

Tiskovna pomota.

»Na zadnjem sestanku učiteljic se je sklenila soglasno resolucija za zvišanje učiteljskih hlač.«

Vsaka ga dobi . . .

Kalin se sprehaja s soprogo, ki ni posebno lepa: na desno oko je slepa, precej grbasta in zelo kruljava. — Na izprehodu sreča prijatelja in ga pred-

stavi soprogi. Ta mu šepetaje reče na uho: »Kalin, kako si vendar mogel poročiti tako grdo žensko!« — »Le kar na glas govori, saj je gluha tudi,« pomaga si Kalin iz zadrege.

V kmečki gostilni.

Po uradnih opravkih pride na obed v kmečko gostilno deželni geometer ter se kot tak predstavi krčmarici. Po njegovem odhodu jo vpraša gost: »Kdo so pa ta gospod?« — Krčmarica: »To so pa naš gospod — Kilometer!«

Misel na bodočnost.

Mihova žena leži bolna. Pri pogovoru o bodočnosti pravi Miha: »Veš Marjana, če eden izmed naju umrje, se preselim jaz v Ljubljano.«

Če je človek tujec . . .

Pred Unionom vpraša pijani Dragotin Nadelan neznanca: »Prosim vas, kaj je to solnce ali luna?« — Neznanec-Ne vem; sem sam tujec v Ljubljani.«

V šoli.

Učitelj: »Zlatko, kaj je nasprotno od prost, prosta, prosto?«

Zlatko: »Zasedeno.«

Iz parlamentarnih govorov.

Gospoda moja! Pregovor »Errare humanum est« je laž. Erar ni nikdar human.

Tudi jaz sem bil nekdaj vajenec, katerega so mojster in pomočniki pretepali, dokler nisem postal popolnoma neumen.

Mrtvaški sprevod ima navadno nekaj žalostnega na sebi, zlasti če je bil mrlič človek.

Zakon tukaj zopet ugodno upošteva veleposestnike, kajti ti največ trpena kugi na gobcih in parkljih.

Na davkoplačevalcu teži država, na državi birokratizem, na birokratizmu fiskus in na fiskusu jaha hudič.

Venomer se bahamo z našo visoko kulturo in civilizacijo, kljub temu pa hočemo zopet podražiti žganje.

Čemu potrebujemo sploh ta škodljivi alkohol, ko imamo vendar tako dobro pivo?

Preostane mi torej omeniti le še to, da nimam ničesar več povedati, tako da se v nadaljnih izvajanjih lahko precej kratko izrazim.

Somišljeniki! Prispevajte in nabirajte za Ljudski sklad!

Ljubljanske novice.

lj **Komers** hrvatskega in slovenskega katoliškega dijaštva se vrši danes ob 8. uri zvečer v veliki dvorani hotela »Union«. Vabimo uljudno vse somišljenike, da se ga udeleže, da še enkrat vidimo zbrane mile goste iz Hrvatske ter se navdušimo za naše skupne ideale! Sodeluje »Slovenska Filharmonija« in moški zbor »Ljubljane«.

lj **»Pavla«,** drama z dežele v treh dejanjih, ki se je vprizorila včeraj ob priliki sestanka slovenskega in hrvatskega katoliškega dijaštva na »Ljudskem odru«, za tako priliko ni bila srečno izbrana. Pisatelj Alojzij Remec je zastopnik katoliške literarne moderne, ki še kipi in vre, in zato ni čuda, da ta dramatični prvenec pogreša umetniške ustaljenosti; kaže pa tudi velike hibe v psihološki motivaciji in skoraj popolno nepoznanje dramatske tehnike. Pri vsem tem ne more objektiven kritik avtorju odreči priznanja, da se je lotil samo na sebi globokega problema, le da ni zadosti prodrl vanj in ga i formalno nespretno obdelal. Problem Pavle je problem dekleta, ki v kvarnem miljeju podeželskega inteligentstva po vplivu asimilacije proti svoji boljši volji pade in bi se po nasprotnem vplivu, ki izhaja iz nekega strašno idealnega študenta in pesnika, rada zopet povzdignila, a ji ne ostane nič drugega, kakor zadovoljiti se z vlogo Magdalene. To je tragedija učiteljice na deželi, snov, ki je vredna, da jo pretvori kdo v dovršeno umetnino, a avtor »Pavle« je ostal pri začetniškem poizkusu. Ker je vso svojo skrb le Pavli posvetil, so ostale dramatis figurae zelo trpele: jurist in pesnik Ogradnik, kojega idealizem ne gre tako daleč, da bi Pavli, ki to zasluži, »navzgor« pomagal in se prenaglo v njeno sestro zaljubi, magnat Gruntar, ki ne nosi prav nobene krivde, a ga avtor neusmiljeno preganja in pusti na koncu še od pastirja Lola v prepad treščiti ter obligatni napolnorček, ki po nobeni notranji nuji ne spada v tragedijo teh podeželskih duš in o katerem si tudi ni mogoče prav nič misliti, kaj naj bi simboliziral. Ker je delo v svojem notranjem ustroju malo solidno, je kajpada tudi forma zelo zgrešena: prvi akt neizrečeno dolg in slabo disponiran, drugi, ki do golega razgrinja duševno stanje »mulieris non amplius integrae«, brutalnost Gruntarja, ki to rano brezobzirno odkriva in nesimpatično vedenje Ogradnika ob tej priliki in tudi pozneje — odbija, tretji pa se je avtorju vsled Gruntarjeve nasilne smrti izkvaril, neglede na ostalo, dasi se prav v tretjem aktu zablišči marsikateri moment, ki priča o avtorjevem talentu, resnobi problema in tragičnosti življenja, ki usiha v miljeju brez lepih misli in globokih želj. — Brez velike preosnove, ki pa bo od avtorja zahtevala tako globokega študija karakterov in življenja v obče, kakor tudi tehniške rutine, to delo ne bo ostalo več kot poizkus. — Igralce moremo le pohvaliti. — Občinstva je bila dvorana natlačeno polna. F. T.

lj **Šentpeterski »Orel« v Ljubljani** vljudno vabi k **veliki vrtni veselici,** ki jo priredi jutri v nedeljo, 4. avgusta 1912 na vrtu gostilničarja br. Iv. Flegar, Zaloška cesta 7. Spored: Godba na lok, petje mešanega zbora, skupine »Orlov«, društvena pošta itd. Iz posebne prijaznosti sodeluje pevski zbor »Šentpeterskega prosvetnega društva« pod vodstvom pevovodja gospoda A. Sadarja. Začetek točno ob pol 6. uri zvečer. Vstopnina za osebo 30 vin. K obilni udeležbi vabi »Orel«. V slučaju skrajno slabega vremena se preloži veselica na nedeljo, dne 18. avgusta t. l.

lj **Slovesno polaganje temeljnega kamna nove cerkve sv. Jožefa** se vrši jutri, dne 4. avgusta ob 9. uri dopoldne. — Ob 9. uri pride prevzvišeni knezoškof, ki bode v navzočnosti duhovščine in nekaterih visokih dostojanstvenikov blagoslovil temeljni kamen. V ta kamen se vzida dokument, ki bo povedal potomcem, kdaj se je cerkev zidala. — Po blagoslovu temeljnega kamna bode imel prevzv. knezoškof slovesnostni govor v cerkvi tam, kjer bo stal pozneje veliki oltar. Nato bode daroval na provizoričnem oltarju sveto mašo. Častivce sv. Jožefa in dobrotnike cerkve prosimo, da se te slovesnosti obilno udeležijo; obenem si ogledajo lahko stavbo. — Sv. Oče Pij X. je s pismom z dne 29. julija podelil apostolski blagoslov ljubljanski hiši družbe Jezusove, vsem njenim prijateljem, dobrotnikom in njihovim sorodnikom. Pismo se glasi: Vsem ljubljenim sinovom, za katere se prosi, kateri kakorkoli pripomorejo k zidanju nove cerkve sv. Jožefa, ženina bl. Device Marije, prosimo posebnih milosti, ki jih je Bog pribranil tistim, kateri ljubijo lepote njegove hiše in jim podelimo v znak našega priznanja in naklonjenosti najmilostneje apostolski blagoslov.

lj **Poslanec Choc v Ljubljani.** Jutri popoldne se pripelje v Ljubljano na čelu 80 čeških narodno-socialnih dijakov državni poslanec dr. Vaclav Choc. Namen potovanja je, kakor čujemo, udeležba pri osnovanju »Narodno - socialne zveze«, katero snujejo nekateri liberalni disidenti okoli »Dana«. Samo po sebi se umeje, da ne simpatizujemo s to osnovo, kajti slovensko ljudstvo ima svojo socialno organizacijo v »Slovenski krščansko-socialni zvezi«, napram kateri je vsaka konkurenca kratkomalo nemogoča. Razume se, da Čehi ne morejo poznati podrobnosti naših razmer in ni čuda, da se je odzvala češka narodnosocialna stranka vabilu novopečenih slovenskih »narodnih socialistov«, ki se pa ne bodo nikdar povspeli nad ulogo priveska — četudi včasih malo rohnečega in randalujočega — liberalne stranke. Tega seveda ne smejo vedeti češki narodni socialci. Preko vsega tega pozdravljamo najprisrčneje češke goste, ki pridejo v Ljubljano v najboljšem namenu. Zlasti pa pozdravljamo poslanca dr. Choca. Četudi nas loči mnogo načelnih nasprotstev, moramo tudi ob tej priliki hvaležno poudarjati: Dr. Choc je odkritosrčen prijatelj Jugoslovanov in zlasti Slovencev. Brez vseh predsodkov vidi v Vseslovenski Ljudski Stranki pravo zastopnico ljudske volje slovenskega naroda in v marsikaterih vročih bojih so našli naši poslanci na Dunaju odločno oporo v poslancu dr. Chocu in njegovih somišljenikih. Zato nam prihaja od srca, ako izrekamo željo, naj bi se poslancu Chocu in vsem, ki prihajajo ž njim, dopadalo v naši deželi. Mi jim nudimo prijazna, bratska čutila in iskreno jim kličemo: Dobro došli!

lj **Iz seje magistratnega gremija.** Fran Jemcu se vsled sklepa občinskega sveta najemščina mestnega sveta zviša od 60 na 100 K. Na Ambroževem trgu se napravi lično betonsko perišče. V šolskem drevoredu, oziroma na Vodnikovem trgu se napravi potreben vodnjak. Stavbeno dovoljenje se podeli Andreju Šarabonu za prezidavo hiše na Zaloški cesti št. 1. Josipu Zidarju se podeli poprava stopnic in ureditev vzpenjače v hiši na Dunajski cesti 31. Nemškemu gledališču se dovoli prezidava dveh stranskih izhodov v gledališke lože. V hotelu Union se dovoli prezidava posebne sobe točilnice in vrtne verande. Tomo Korbarju v Zeljarski ulici 12 se dovoli prezidava kleti in podstrešnega stanovanja. Valentinu Pivku v Zalokerjevi ulici se dovoli prezidava podstrešne shrambe. Ivanki Fojkar na Dolenjski cesti se dovoli naprava novih prodajalnih vrat. Uporabno dovoljenje se podeli Adolfu Hauptmanu za novo hišo v Delarniški ulici 8. Emanuelu Heyne v dr. Val. Zarnikovi ulici 5. Mišku Kokalju za uporabo nove hiše v Škofji ulici 12. Ivanu Zupančiču na Ahacljevi cesti za novo stanovanje. Pavlu Turku v Sreliški ulici za novo stanovanje. Josipu Velkavrhu v Krakovski ulici 7 za uporabo delavnice. Vincenciji Pirnat za novo stanovanje na Poljanski cesti 41 in Ivanu Šiški za porabo nove parketne tovarne v Metelkovi ulici. Istemu se prepove uporaba nove šupe, dokler ne ugodi vsem zahtevam in predpisom stavbnega reda. — Član gremija Ivan Kregar je želel, naj bi se obrtnikom vedno točno izplačevali zaslužki. Ivan Štefe je interpeliral v zadevi izprehoda čez železniški tir pri Hradeckega vasi, oziroma v tem, do kam je sedaj magistrat privedel od poslanca gosp. Povšeta tako ugodno začeta pogajanja. Župan je odgovoril, da je magistrat z ozirom na od drž. železnice po posl. Povšetu izposlovan odgovor, pisal drž. železnici, da pa še ni dobil odgovora. Štefe je nadalje želel, naj bi se zadeva razširjenja Streliške ulice nekoliko pospešila, kar je župan obljubil. — Stavbn. uradu se je naročilo, naj se požuri s holavdacijo obrtne šole, ki jo vrši vrši že tri mesece! — Preskarska dela pri ograji obrtne šole je dobil najcenejše ponudnik, pleskarski mojster Makovec, za 506 K 23 vin.

lj **Izlet udeležencev sestanka slov. in hrv. kat. narodnega dijaštva na Bled in Vintgar** v nedeljo, dne 4. avgusta. Odhod iz Ljubljane z vlakom št. 1712 ob 6'52 zjutraj. Maša ob 10. uri v Gradu. Potem ogledovanje Bleda in obed. Odhod v Vintgar ob 3. uri popoldne. Vrnili se bomo z Javornika ob 6'35. Prihod v Ljubljano 8'15. Vabimo prijatelje dijaštva, da se mu pridružijo in pohite z njim v »podobo raja«. — Pripravljalni odbor.

lj **Liberalci in državna policija v Ljubljani.** V živem spominu še imamo, kako neprijetno je ljubljansko liberalno gospodo dirnila vest o podržavljenju policije in kako so se napenjali, da bi podržavljenje preprečili. Kakor v vsem svojeme počenjanju, so liberalci tudi v teej stvari skrajno nedosledni; komaj je bilo podržavljenje policije dognana stvar in so liberalci izprevideli, da podržavljenja ne preprečijo, pa so svoje mnenje naglo izpremenili in se začeli potegovati, da bi dobil državno policijo za najemnico; največji liberalci ponujajo za državno policijo svoje hiše — še celo liberalna »Kmečka posojilnica« je baje ponudila svojo hišo, v kateri je nekdaj imela Agro-Merkurja, nadalje nek liberalni bogataš, ki je imel dolga leta veliko besedo v »Narodni tiskarni« itd.

lj **Deželni avtomobil v možganih »Narodovcev«.** Včeraj »Narod« poziva »merodajne faktorje, kako je to, da deželni avtomobil služi v privatno zabavo soprogi »Slovenčevega« urednika g. Štefeta.« Deželni avtomobil po »Narodovem« uredništvu nevarno brenči. V pomirjenje nervoznih »Narodovcev«, povemo, da se ne Štefe in ne Štefetova soproga nista nikdar peljala z deželnim avtomobilom in da se je »Narod« to za deželo nevarno afero zopet — izmislil.

lj **Sleparije z voznimi listki na južni železnici.** Danes dopoldne se je vršila pred ljubljanskim okrajnim sodiščem razprava proti trem železniškim sprevodnikom južne železnice iz Maribora, Antonu Tomšiču, Petru Kajšlerju in Jožefu Kotniku, ki so obtoženi, da so sleparili v osebnih vlakih na progi Maribor—Trst z voznimi listki. Dolži se jih, da so prodajali potnikom že rabljene vozne listke in izdajali že rabljene doplačilne liste. Cela zadeva je prišla na dan v začetku meseca julija. Tomšič je pri današnji razpravi deloma preklical izpovedbe pri zaslišanju v Mariboru, češ, da je bil takrat zaradi nenadne aretacije tako razburjen, da ne ve, kaj je izpovedal. Tudi pri zaslišanju na deželnem sodišču v Ljubljani se ni cele stvari zavedal. Ko se mu pokažeta dva ponarejena doplačilna lista, izjavi, da pisava na teh dveh listih ni njegova. Priznava pa nekatere slučaje glede prodaje rabljenih voznih listkov, kar opravičuje s tem, da živi v slabih gmotnih razmerah in da je nameraval škodo povrniti z eventuelno napitnino. — Peter Kajšler tudi deloma zanikuje svoje prejšnje izpovedbe pri zaslišanju, Kotnik pa trdi, da je pri celi stvari popolnoma nedolžen ter da ni s prvima nik-

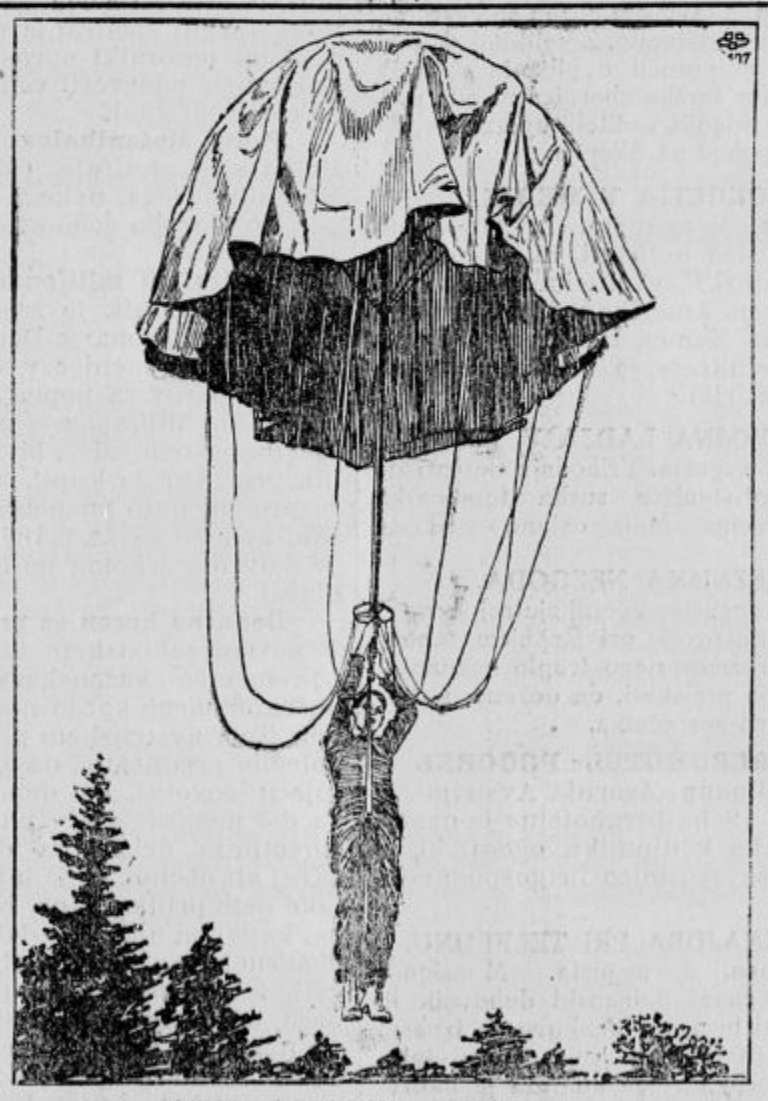

NOVA PADALNA PRIPRAVA.

Z razvojem zrakoplovstva se množe iznajdbe za varstvo letalcev. Vsekakor so v tem oziru dosegli iznajditelji malenkostne uspehe. Večino padalnih priprav, v obliki dežnikov, se v majhnih visočinah sploh ni moglo uporabljati, ker potrebujejo, da se razpno, zelo visok padec. Ravno v tem pogledu pa je padalna priprava, ki jo je konstruiral Monakovčan Schmittner, novost, ki se je zadnje dni pri praktičnih poizkusih precej povoljno obnesla. Nova padalna priprava je po zunanjosti podobna velikemu zaprtemu dežniku, ki je dolg 3 m 90 cm. Površina razpete padalne priprave meri v premeru 4 m 80 cm. Potom 2 m 30 cm dolgega in na par centimetrov stisnjenega jeklenega spiralnega peresa, ki se ga izproži s posebnim vzmetom, se razpne pri padcu padalna priprava. Iz petih po 2 cm velikih lukenj na zgornjem koncu priprave uhaja v dežniku nabrani stisnjeni zrak. Poleg tega se more regulirati stisnjeni zraka tudi s posebno napravo na držaju aparata, tako da se padanje lahko pospeši ali pa zmanjša. Pretekle dni je prirejal Schmittner z novo iznajdbo poizkuse v Grensdorfu. Na travniku so med dvema smrekoma razpeli debelo žico v višini 14 metrov. Nato so v sredino potegnili z vrvjo padalno pripravo, na katero je bil na spodnjem koncu privezan neki moški. Pripravo so potegnili 10 metrov visoko, nakar se je padec vedno mirno in sigurno izvršil. Že v višini štirih metrov se je mogel letalec spustiti gladko na tla. Težo nove padalne priprave, ki znaša sedaj 26 funtov, bodo še zmanjšali.

dar skupaj v službi. Nato je bil zaslišan uradnik južne železnice dr. Maks Laser, ki mu je bilo od direkcije naročeno, naj vodi v zadevi sleparij uradno preiskavo. Izpove, da je prejel od dunajskega ravnateljstva doplačilni listek, ki je bil prvotno izdan pravilno od revizorja. Kopija tega lista pa ima znake radiranja, zapisan je znesek in proga drugače kot na originalu. Predno je zaslišal uradno prva dva obtoženca, je primerjal njujino pisavo z ono na listku. Tomšičeva se mu je zdela podobna. Pozneje je po uradnem razgovoru v Gradcu zvedel, da je bila tudi dvema drugima poverjena preiskava zaradi dveh podobnih listov. Doplačilni listek, ki ga je on prejel, je bil izdan na drugo progo, kopija pa je bila popravljena za progo Maribor—Trst. — Nato je sodnik v svrho zaslišanja nadaljnih prič razpravo preložil na nedoločen čas.

lj **Perišča v Ljubljani.** Prihodnji teden se prične z zgradbo javnega perišča na Ambroževem trgu. Perišče bo iz betona za 10 peric, za vsako perico bo poseben dotok in odtok vode. Tudi na drugih krajih mesta zgrade perišča.

lj **Hotel »Tivoli«.** G. Eder je prosil magistrat, naj ga odveže od pogodbe in naj namesto njega hotel »Tivoli« prevzame natakar pri »Maliču«, Ludovik Heidinger. Magistratni gremij je sklenil, da te zadeve sam ne reši in jo izroči občinskemu svetu.

lj **Premeščen** je policijski koncepist gospod Josip Šinkovec iz Trsta v Pulj.

lj **Razpisana služba za strojnega inženirja.** Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani je razpisana služba učitelja IX. čin. razreda za mehanično tehnične predmete zahteva se absolviranje strojnega oddelka na tehniki in daljša praksa v delavnicah ali tvornicah. Termin do 15. avgusta. Pojasnila daje šolsko ravnateljstvo.

lj **Pasji kontumac** za Ljubljano je z današnjim dnem razveljavljen.

lj **Umrl** je v deželni bolnici 55 let star solicitator pri dr. Ravniharju g. Jakob Debevc. — Umrl je v dež. bolnici sluga Janez Kapla, doma iz Šmartnega pri Litiji.

UMRLI KARDINAL FISCHER.

V Kolinu umrlega kardinala Fischerja so danes pokopali. Brzojavka nam poroča, da se je udeležilo pogreba na tisoče in tisoče ljudi. Vojaštvo je napravilo špalir. Krsto je neslo 12 usmiljenih bratov. Navzočen je bil tudi zastopnik nemškega cesarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

MAŽARONSKI PRVAKI V BLAZNICI.

Zagreb, 3. avgusta. Silno senzacijo je vzbudila vest, **da so odvedli na opazovalni oddelek v stenjevaško blaznico vseučiliška profesorja dr. Rorauerja in dr. Fr. Spevca.** Dr. Rorauer je nedavno poizkusil samoumor; rane so se mu sedaj zacelile, medtem je pa zblaznel. V sanatoriju je postal tako agresiven, da so ga morali izročiti v blaznico. Zvedelo se je, da je dr. Rorauerjevemu položaju vzrok ta, ker je nedavno v Pešti intrigiral proti Cuvaju, za kar je ta izvedel in je Rorauer imel biti penzijoniran. To je Rorauerja dovedlo v obup in blaznico. Drugi vseučiliški profesor dr. Spevec pa blaznost bajé samo hlini. Tudi on je delal proti Cuvaju, ki ga je radi nekih umazanosti hotel spraviti na obtožno klop, zato je zblaznel. Ta senzačni dogodek je celo Jukičevo razpravo potisnil v ozadje.

RAZPRAVA PROTI JUKIČU.

Zagreb, 3. avgusta. Danes ob 8. zjutraj se je razprava nadaljevala. Vršilo se je izpraševanje prič, ki niso nič novega povedale. Nato so se brali različni spisi, strokovna mnenja, pravila »Narodnega Ujedinjenja« in drugo. Prišlo je do običajnih kontroverz med branitelji in državnim pravdnikom. Ob 3. se je razprava prekinila. Nadaljuje se v ponedeljek ob 8. uri zjutraj. Branitelji bodo stavljali svoje predloge, med drugimi tudi, da se pozove k razpravi kot pričo bana Cuvaja.

PREPREČEN NAPAD NA KOTORSKE UTRDBE.

Trst, 3. avgusta. Ponoči od 19. na 20. m. m. se je poizkusil napad na utrdbe pri Kotoru in na skladišče 37. deželnobrambovskega polka. Ponoči je divjala huda nevihta; ko je zapazil vojak, ki je stal na straži, da se bližajo utrdbam osebe, ko jim je klical vojak: Stoj! so sumljive osebe pobegnile v bližnji gozd. Dozdaj ni sledi, kdo je hotel utrdbe napasti.

BELGIJCI NA EVHARISTIČNEM SHODU.

Dunaj, 3. avgusta. Monsignor Fr. Tarzicius Chanoine Premontré, tajnik škofa v Namurju, je poročal, da se udeleži evharističnega shoda na Dunaju 1200 do 1500 katoličanov, med njimi belgijski ministri, senatorji, poslanci in veliko visokih plemičev.

OBSOJEN RADI VOHUNSTVA.

Pulj, 3. avgusta. V Rovinju se je vršila kazenska razprava proti vpokojenemu poštnemu oficialu Frideriku Trigariju radi vohunstva v korist Italiji. Ta mož, dasi še mlad, je bil vpokojen že pred nekaj leti in to iz političnih ozirov, ker je namreč preočitno kazal svoje za Italijane goreče srce. Nekaj let sem je stalno bival v Rimu, od koder je prihajal v Pulj v družbi nekega višjega italijanskega častnika na — ogledovanja trdnjavskih zgradb okoli Pulja. Ali na zadnjem njegovem posetu v Pulji ga je doletela usoda: zalotili so ga in ga aretirali. Na prvi razpravi je bil mož radi pomanjkanja dokazov oproščen; vendar so ga pridržali v zaporu radi tega, ker je državno pravdništvo prijavilo priziv. Na včerajšnji razpravi ga je pa sodnija spoznala krivim ter mu je prisodila 6 mesecev težke ječe. Ali ga mine sedaj volja za vohunstvo? Tudi ta obsodba je kaj poučen prispevek k vprašanju: kaki elementi morejo prihajati v našem Primorju v državne službe!

OGRSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK O POLOŽAJU.

Budimpešta, 3. avgusta. Ogrski ministrski predsednik Lukacs se je izjavil, da se vlada ne boji novih volitev, le volivna reforma bi bila s tem odložena. Vlada resno namerava predložiti zbornici volivno reformo.

VELIKE SLEPARIJE IZDELOVALCA KLOBAS.

Gradec, 3. avgusta. Veliko razburjenje je tu vsled aretacije prekajevalca mesa in izdelovatelja klobas, Farendla, ki je imel eno največjih trgovin te vrste v Gradcu. Farendlu so dokazali, da je dolgo vrsto let kupoval na Ogrskem na kužnih boleznih poginole prešiče in svinje ter iz njih izdeloval klobase. Nad tisoč oseb je danes demonstriralo pred njegovo prodajalno ter je Farendla hotelo pred aretacijo linčati. Drugi demonstrantje so naskočili ostale njegove stojnice ter jih podrli.

ZMEŠNJAVE NA TURŠKEM.

Carigrad, 3. avgusta. Širijo se vesti, da bo ministrstvo odstopilo. Z velikimi skrbmi pričakujejo tu poročil o gibanju upornih Albancev. Ker turška zbornica ni bila razpuščena, so sklenili voditelji upornikov, da nadaljujejo pohod na Skoplje.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

London, 3. avgusta. Iz Newyorka se poroča: Med osebami, ki so jih obesili mehikanski revolucionarji, ni bil obešen noben Amerikanec, pač pa sta bila obešena Nemca Hertling in Schubert. V Mehiki se je revolucija zopet strašno razširila.

RUSKA VOJNA LADJA V TRSTU.

Trst, 3. avgusta. Prihodnje dni prispe v tržaško pristanišče ruska topničarka »Donec«. Vojna ladja ostane v Trstu več dni.

ŽELEZNIŠKA NEZGODA.

Trst, 3. avgusta. Včeraj zjutraj so našli na železniški progi pri Repnjem taboru popolnoma razmesarjeno truplo neznanca. Stroje morajo preiskati, da doženo, kateri vlak je umoril nesrečnika.

»SCHAFBERGHOTEL« POGOREL.

St. Wolfgang (Zgornja Avstrija), 3. avgusta. V »Schafberghotelu« je nastal vsled napake v dimniku ogenj, ki je uničil teraso, jedilnico in gospodarske prostore.

NOVA IZNAJDBA PRI TELEFONU.

Monakovo, 3. avgusta. Monsignor Cerebotani, znani italijanski duhovnik in iznajditelj, ki biva v Monakovu, je iznašel aparat, ki znatno izboljšuje sedanji telefon. S pomočjo novega aparata je možno govoriti po telefonu celo s prekomorskimi deželami. Cerebotani imenuje iznajdbo phonophor.

SAMOUMOR V ZAGREBU.

Zagreb, 3. avgusta. V Tuškancu se je ustrelila 16 let stara deklica Olga Kren. Vzrok nesrečna ljubezen.

NA VAJI USTRELJEN VOJAK.

Bolcan, 3. avg. Na strelni vaji je bil po nesreči ustreljen infanterist Hofer.

ZOPET NESREČA Z AVTOMOBILOM.

Budjejevice, 3. avgusta. Med vožnjo z avtomobilom iz Linca v Budjejevice se je prekucnil avtomobil inženirja Frana Kringhofa. Inženirjeva žena je nevarno, inženir lahko ranjen.

PLEMENITA ARABCA MORILCA IN ROPARJA V ALŽIRJU.

Pariz, 3. avgusta. »Le Journal« poroča iz Orana: Dva plemenita Arabca, 20 letni Azizi-Abd-el-Kader in 18 letni Žebara Bonača sta usmrtila ločeno ženo Ajha Ben el Mahija, njeno 15 letno hčerko Fatmo in njenega 12 letnega sinka, nato sta pa oropala stanovanje in odnesla veliko dragocenosti. Policija je aretirala morilca, ki sta svoj zločin takoj priznala.

OPLENJENA ZASTAVLJALNICA V VARŠAVI.

Varšava, 3. avgusta. Trije roparji, ki so bili oboroženi z revolverji, so vdrli v zastavljalnico tvrdke Elbinger. Dva roparja sta grozila z revolverji uradniku, tretji je pa oropal blagajno. Roparji so odnesli veliko denarja in dragocenosti. Policija je aretirala nad 100 oseb, a je morala vse izpustiti, ker jim ni mogla ničesar dokazati.

DRUŽBA NAPOLEONOVE HIŠE.

Berolin, 3. avgusta. »Lokalanzeiger« poroča, da bodo hišo na Elbi, v kateri je Napoleon I. bival, te dni sodnijsko zdražili.

DIJAK PRI VOJAŠKI VAJI USTRELJEN.

Trident, 3. avgusta. V gorovju so našli ustreljenega dijaka Karla pl. Kirchbauma, sina predsednika deželnega sodišča. Dijaka je po nesreči zadela kroglja, ker je gledal vojaške vaje.

MONA LISA DOBLJENA.

Pariz, 3. avgusta. Iz muzeja Louvre ukradeno Mono Liso so baje dobili nazaj. Vest še ni potrjena.

Pariz, 3. avgusta. Policija se brani glede Mone Vanc podati natančneje informacije in je povedala le to, da je nek človek, ki je prišel iz Londona, podobo na angleškem poslaništvu deponiral, nakar so ga aretirali.

Razne stvari.

Poštne tatvine na Dunaju. Dne 28. julija je naznanilo poštno ravnateljstvo policiji, da je naznanil ravnatelj hotela južne železnice na Semeringu, da je bilo neko v Semeringu oddano rekomandirano pismo med vožnjo odprto in zaprto nato v drug ovitek. Policija je dognala, da je goljufijo povzročil poštni asistent Kavacić, ki je svoj zločin priznal in izpovedal, da je predvsem odpiral in jemal denar iz pisem amerikanskih izseljencev in da se je tako okoristil za približno 900 do 1000 kron. S svojim zgledom je zapeljal tudi poštnega praktikanta Müllerja, ki je bil lani oktobra zaradi spoliranja pisem aretiran, a so ga porotniki oprostili. Sodijo, da je Kovacić poneveril veliko večjo vsoto, kakor je priznal.

Pravi Rosenthalov morilec prijet. Policija je aretirala pravega morilca Rosenthalovega, nekega Lowisa.

Novo sabljo dobé avstrijski infanterijski častniki.

Ogoljufani milijonar. Pariški preiskovalni sodnik je zaslišal sina večkratnega milijonarja Derricka Wernhera, ker neke menice v višini pol milijona Frankov za poplačilo pohištva ni poravnal. Milijonar je izpovedal, da je njegov posredovalec, bivši nemški stotnik, vse, kar je kupil, za 30.000 mark razprodal, nato pa pobegnil na Angleško, kjer so ga že prijeli. Kupnino da je z dvema šekoma po 500.000 frankov plačal.

Denarna kazen se prisluži z delom. V novem zakonskem načrtu glede na izpremembe kazenskega reda se dopušča denarno kazen nadomestiti z delom. To v avstrijskem pravu čisto novo določilo predpisuje, da sme sodišče obsojecu dovoliti, da denarno globo ali pa del denarne globe nadomesti s prostovoljnim delom za državo, deželo, okraj ali občino, če je takrat za kakšno tako delo prilika dana. Kazen se poravna, kadar je množina dela enaka višini denarne globe. Če se globa ne more plačati, jo obsojenec lahko presedi v zaporu, ne da bi za to nosil posledice, ki jih ima sicer zapor. Dobo zapora mesto denarne globe določi sodišče. Darila, ki morebiti obtoženec dobi za kako kaznjivo dejanje, zapadejo, če pa nima več tistega denarja, se pa ta višina določi, da jo mora obsojenec vrniti v denarju ali pa z delom.

Požar v Visočanu. Pogorela je tvornica tvrdke Eislerjev sin & Comp. Škode je 50.000 kron.

Strašna nesreča v Norimbergu. 12 mrtvih, 35 ranjencev. V Norimbergu se je podrla elektrarna Franken. Rešilna dela so bila zelo težavna. Pogled na razvaline je strašen. Vojaki so porušeno poslopje zastražili. Izpod razvalin vlačijo ranjence in mrliče. Svojci ponesrečencev strašno plakajo. Sodna komisija je dognala, da so bile železne vezi nepopolne. Boje se, da se podere tudi stolp. Ubitih je 12, ranjenih 35 delavcev, štiri delavce še pogrešajo, en delavec je izpod razvalin klical, da je živ in nepoškodovan.

: Naročajte „Slovenca". :

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 *m*, sred. tlak 736·0 *mm*

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
2	9. zveč.	731·4	19·8	sl. zah.	pol. obl.	
3	7. zjutr.	733·1	16·1	sl. svzh.	jasno	0·0
	2. pop.	733·5	27·2	sr. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 20·8°, norm. 19·7°.

Poslano! Pojasnilo!

Slavno občinstvo izvolile vzeti vljudno na znanje, da se bo tvrdka

Fr. Čuden

trgovina z urami, zlatnino, srebrnino, kolesi in šivalnimi stroji

neizpremenjena naprej vodila s pomočjo svojega sina Frana Čuden, kateri se je v tej stroki v Švici izvežbal.

Obenem se za vse izrekano in dokazano zaupanje vljudno zahvaljujem in se za nadaljno naklonjenost priporočava

Z odličnim spoštovanjem 2414

Josipina Čuden | Fran Čuden, sin.

AVTOMOBILI
LAURIN & KLEMENT
deln. dr. v Mladi Boleslavi.
SVETOVNA ZNAMKA. 1407

2422

Globoko potrti javljamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša ljuba mati, tašča, gospa

Frančiška Bunc
c. kr. sodnega oficijala vdova

danes v soboto ob 8. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti v 62 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage bode v ponedeljek, dne 5. avgusta ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stari trg št. 20 na pokopališče k sv. Križu.

Svete maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Priporočamo drago pokojnico v blag spomin.

LJUBLJANA, 3. avgusta 1912.

Žalujoče rodbine
Bunc, Krajec, Prek.

Prvi slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

KUHARICA

do sedaj skozi 12 let službovala v eni hiši, popolnoma izvežbana v kuhanju in vsakem domačem delu :-: želi službe tukaj v mestu. Nastop takoj ali pa po dogovoru. — Naslov pove upravništvo pod št. 2417.

URAR

želi otvoriti v večjem mestu na Kranjskem svojo trgovino. Kdor ima na razpolago prostor naj pošlje ponudbo pod ‚Urar 2415' na upravo „Slovenca". 2415

Prestopi v katoliško cerkev. Tudi v Avstraliji vedno bolj narašča število prestopov protestantskih pastorjev v katoliško cerkev. Tako so n. pr. v zadnjem času izstopili sledeči anglikanski duhovniki iz protestantovske cerkve in postali katoliški: reverend Gordon Tidy, cerkveni ravnatelj anglikanske katedrale v Bathurstu v Novem Južnem Walesu; reverend A. H. Murphy, rektor anglikanske katedrale sv. Barnabasa v Bathurstu, in reverend W. A. Geer, anglikanski pastor v Woolahri, v dijecezi Sidney. Reverend A. H. Murphy je vzbudil pozornost s svojo neustrašeno brambo dekreta »Ne temere«, ko je bil še anglikanski duhovnik. Splošno se opaža med angleško družbo mnogo simpatij do svete stolice ter jo loči od katoliške cerkve le moč navade in malenkostni predsodki.

Oporoka ekscentrične starke. Nedavno se je v Parizu vršila pred sodiščem obravnava za oporoko umrle sedemdesetletne starke Felicie Fissier, ker so dediči oporekali oporoki, češ da pokojnica ni bila normalna. Tako je imela pri obedu navado, metati v druge koščke sira; ako je v pekariji kupovala kruh, je plesala okoli prodajalne mize; dostikrat je prižgala pri belem dnevu vse svetilke ter je cele dneve prebila na ta način, da se je vrtela doma okoli svoje osi. Sodišče se je pridružilo izvajanjem štiri dni pred smrtjo starke izdanega zdravniškega izpričevala ter spoznalo njeno oporoko za pravomočno, češ da njene ekscentričnosti nikakor niso vplivale na duševno svežost.

MATTONIJEV
GIESSHÜBLER
naravna alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri **želodčnih** in **črevesnih katarih, obistnih** in **mehurnih boleznih,** katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih **kopeliških zdravljenjih** in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih in trajno porabo. (VII.)
24 38

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn,**
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastonj in franko.
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.
Zaloge pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Sarabonu, Ljubljana. 3997

Sunlight milo
768 V.
razvnema srca vseh gospodinj po beli čistoti in lepem vonju, ki ga daje perilu. In kako lahko peremo s tem milom! Samo namazati treba, nekoliko časa pustiti, nato izprati in razobesiti. Nepotrebno vsako drgnenje, kuhanje in parjenje! Ravnajmo se po navodilu!
Kosi po 8, 16 in 30 h.

Zahvala.

Ob bridki smrti najinega dobrega očeta, oziroma tasta gospoda 2416

Franca Kosmača

imejitelja srebrn. zaslužnega križca in Radetzkyjevega veterana,

ki so v visoki starosti nad 100 let v torek dne 30. julija t. l. umrli in bili dne 1. avgusta t. l. pokopani, se potrtega srca iskreno zahvaljujeva v prvi vrsti tukajšnji preč. duhovščini in g. dr. Globočniku za tolažilne obiske za časa bolezni predragega ranjkega. Osobito izrekava prisrčno zahvalo sl. veteranskemu društvu v Kranju, sl. rešilnemu in ognjegasnemu društvu, ter slavni društveni godbi, dalje gg. zastopnikom mestne občine, g. cesarskemu svetniku K. Savniku in dež. poslancu g. Ciril Pircu za častno spremstvo k večnemu počitku. Prav toplo se zahvaljujeva na tem mestu tudi vsem meščanom, prijateljem in znancem, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogrebu dragega pokojnika, kakor posebno še vsem cenjenim dobrotnikom, kateri so zlasti zadnja leta v tako veliki meri izkazovali častitljivemu starčku-veteranu svojo naklonjenost. Bog povrni stotero!

Kranj, dne 2. avgusta 1912.

Antonija in Gregor Kikelj.

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporoča izv. hiša **Prokop Skorkovský in sin** v Humpolcu na Češkem. **CEFIRI**
Vzorci na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

Lepo stanovanje

obstoječe iz 4 sob z pritiklinami se **odda** za **avgust-termin** v **Slomškovi ulici št. 12.** Poizve se pri hišniku istotam, ali pri **Obrtno pomožnem društvu Kongresni trg št. 4. I. nad.** 2406

Izjava.

Podpisana **Marija Smovc,** posestnika hči na Dobrovi št. 4. s tem preklicujem vso lažnjivo govorico, ki sem jo raztrosila o gdu. po domače **»Grohcu«** iz Dobrove, obžalujem to svojo nepremišljenost in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. 2385

Dobrova, dne 17. junija 1912.

Marija Smovc iz Dobrove št. 4.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani
deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznano izbornih pristnih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna. 2196

Več dijakov

se sprejme na hrano in stanovanje blizu realke. Strogo nadzorstvo. Naslov pove uprava „Slovenca". 2400

Pozor!

V ponedeljek, dne **5.** in v **torek,** dne **6. avgusta** od 8. ure naprej se vrši v **Sp. Šiški št. 77** (v Tomažičevi prej Juvančičevi hiši)

prostovoljna javna dražba

raznih predmetov kakor: sobne oprave, podob in raznega orodja, nadalje velike množine **starin,** majolično poslikanih krožnikov, porcelana, oljnatih slik itd., itd. 2413

Samostojna priletna gospa išče

malo sobo s kuhinjo

v bližini cerkve sv. Petra. Pismene ponudbe na upravništvo „Slovenca" pod številko **2391.** 2391

Le K 3·80

najnovejša zelo tenka z dvojnim pokrovom **Kavalir-Chronos-ura z nikelnastim prižigalnikom** in z **amarik. duble zlato dvojno verižico** najmodernejše sestave s krasnim obeskom in s 3letnim jamstvom; vse proti povzetju samo K **3·80.** — izvoz ur **L. SCHAECHTER, Dunaj 919 XVI/2 Lerchenfeldergürtel 5.** 2336

Cenjenim p. n. damam.

Naznanjam, da otvorim s 15. avgustom t. l.

prvi damski modni salon za angleška in francoska dela.

Z ozirom na to, da sem si pridobil z večletno prakso v večjih evropskih mestih, kakor n. pr. **v Parizu, Dunaju itd.,** vse tozadevne vrednosti in zmožnosti, pričakujem od strani cenj. p. n. dam najboljšega poseta ter zagotavljam najizbornejšo izgotovitev vsakovrstnih **toalet** in **kostumov.**

2411 **TEODOR KUNC, Prešernova ul. 5, I. n.**

Št. 17813.

Razpis.

Za zgradbo okrajne ceste Žiri-Rovte

na delnih progah
a) km 0·0 — km 1·1 na okroglo 21.600 K,
b) Sopotov mlin — Zajele na okroglo 53.500 K in
c) štirih železnobetonskih mostov na okroglo 36.100 K

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave.**

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalne cene naj se predlože ločeno za cesto in mostove do

26. augusta t. l. ob 12 uri opoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: **»Ponudba za prevzetje gradbe varijant okrajne ceste Žiri-Rovte odnosno za prevzetje zgradbe železnobetonskih mostov na okrajni cesti Žiri-Rovte.«**

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo ali vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu ob navadnih uradnih urah.

Od deželnega odbora kranjskega. 2407

V Ljubljani, dne 2. avgusta 1912.

Št. 25456.

Razglas.

Za mestno občino ljubljansko **odrejena pasja kontumacija** se z **današnjim dnem razveljavi.**

Mestni magistrat ljubljanski, dne 2. avgusta 1912.

Župan: 2418

dr. Ivan Tavčar l. r.

3 zlata pravila za kupovanje.

2395
1. Zahtevaj vedno najboljše, posebno tedaj, ako je ceneje kot slabše stvari.
2. Pazi pa vedno, da v resnici to dobiš, kar zahtevaš.
3. Kadar kupuješ MAGGI-JEVE kocke za govejo juho, prepričaj se, ako nosi vsaka kocka ime MAGGI in varstveno znamko zvezdo z križcem; kajti MAGGI-JEVE kocke po 5 vin. so najboljše.

Službo organista in cerkovnika

išče mlad fant, ki bode 3. septembra vojaščine prost. Cecilijanec, obiskoval orglarsko šolo in napravil izpit z dobrim uspehom. Naslov pove uprava pod **2410.**

KUHARICA

stara okrog 50 let, pridna in poštena, **se išče za župnišče na deželi.** Nastop po dogovoru. — Ime pove upravništvo „Slovenca" pod številko **2390.** 2390

Ženitbena ponudba.

Veleposestnik, 50 let star, samskega stanu, želi se seznaniti z gospodično ali vdovo iz dobre družine na deželi ne čez 35 let staro v svrho ženitve. Zahteva se primerno izobraženost, plemenito srce, razum na gospodinjstvo in nekaj dote. Resne ponudbe naj se pošljejo na upravo Slovenca do 10. avg. pod št. „2405".

2405

Trgovina

v **»Narodnem domu«** v **Spodnjem Dravogradu,** lepi prostori, na ugodnem kraju se da **takoj v najem.** Vprašanja na **hranilnico v Spodnjem Dravogradu, Koroško.** 2404

Kupovalci posestev pozor!

Izmed dveh jako

lepih posestev

prodam eno kjer sta preveč oddaljeni ena od druge in kjer mi je težko nadzorovati na obeh krajih. **Prvo posestvo** stoji v lepem senčnem kraju pri **Poljanah nad Škofjo loko.** To je lepo kmečko posestvo okoli 50 orarov zemlje, dobro zaraščenim gozdom in lepim poljem. Redi se lahko 15 glav živine. — **Drugo posestvo** je pa **v Preddvoru** na **Gorenjskem** jako lepa hiša z vrtom pri cesti pri farni cerkvi, v kateri se nahaja dobro obiskovana gostilna in trgovina. Več se izve pri lastniku **I. PETERNEL, Preddvor št. 2,** pošta **Tupaliče, Gorenjsko.** 2408

HIŠA

zraven prijaznega trga s sadnim vrtom, prostora za povečanje zadosti, pripravno za vsakega obrtnika **se takoj proda prav poceni.** Več se izve pri g. **Likon, gostilna v Radečah** pri Zidanem mostu.

Krepkega dečka

iz poštene hiše **sprejme** v pouk **I. Wiegele,** kovač, **Perava, pošta Beljak,** Koroško.

2352

Odda se lepo

stanovanje

v I. nadstropju z 2. sobama, kopalnico in pritiklinami za november termin eventuelno tudi za takoj. Poizve se v trgovini **A. Sušnika, Zaloška cesta.** 2398

Ženitbena ponudba.

40 let stara dekle, ves čas vzglednega življenja, prihranjenega denarja nad 2.000 K se želi poročiti z moškim bogoljubnega življenja enake ali tudi večje starosti, ki bi bil zaposlen v stalni c. kr. službi.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravništvo ‚Slovenca' pod „M. R. št. 285".

2359

Proda se iz proste roke

posestvo

h kateremu spada poleg hiše in gospodarskih poslopij 35 oralov zemljišča in gozdov. Polovico gozda je doraščenega. Cena in vse drugo se izve pri lastnici **Mariji Vode v Osredkah** p. **Dol pri Ljubljani.** 2231

Harmonij oddajam tudi na obroke, in se izposojujejo za malo odškodnino. Zahtevajte cenik!

Iv. Kacin Prva slovenska izdelovalnica **harmonijev**

po ameriškem zistemu.

Novi Vodmat-Ljubljana.

Izdelujejo se vsake vrste harmoniji za cerkve, šole, pevska društva itd. Sprejemajo se popravila starih harmonijev. Na zahtevo se dobe tudi vsi posamezni deli. **Harmonij se dobi že za 120 kron.** — Priznalna pisma so na razpolago. — **Naročila sprejema tudi Josip Baraga,**

Stari trg št. 9, II. nadstr., Ljubljana. 2354

Za večje podjetje v Ljubljani se išče spreten, samostojen

korespondent

zmožen slovenske in nemške stenografije in strojepisja. Ozira se le na boljšo moč z daljšo pisarniško prakso. Prednost imajo vešči lesne trgovine.

Istotam se sprejme starejša gospod. kot

kontoristinja

z daljšo pisarniško prakso, vešča slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. — Ponudbe z navedbo referenc naj se pošljejo pod **„poštni predal št. 54", Ljubljana.** 2367

Dva stanovanja

z eno sobo, kuhinjo, drvarnico, kakor tudi

kovačnica

pripravna za ključavničarja ali pa za skladišče **se odda.** — Več se izve na **Rimski cesti 17.** 2336

Marxove email

in glazure za tla izborne specialitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabi.

:: **Zaloga tovarne za lake** ::

Ludvika Marxa

pri tvrdki BRATA EBERL, LJUBLJANA.

903

Morsko kopališče Baška

2394 **(čisto hrvatsko podjetje)**

v južnem, zelo prijaznem zalivu otok **Krk v Istri,** je otvorjeno za zunanje goste do **srede septembra.**

Morje plitvo, da se morejo brez skrbi kopati otroci, obrežje peščeno, pomešano s sipo. Na razpolago ugodna in cena stanovanja z izborno ceno postrežbo in hrano. V kraju župnija, zdravnik, pošta. Okolica zelo prikladna za izlete. Redna parobrodna vožnja z Reko. Zahtevajte prospekte in pojasnila pri

kopališki upravi.

Golša

se da odstraniti **brez joda** s sredstvom, ki je je izumil nek ozdravljenec, četudi so bila brez vspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vposlatvi 20 vin. v znamkah naš prospekt. 1857

Kemični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava.

Želim takoj nastopiti službo 2379

trgovske pomočnice

manufakturne ali špecerijske stroke. **Marica Planinšek, Šmartno pri Litiji.**

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica štev. 14

priporočajo za poletno sezono svojo 1662

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otročjih, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izberi. — **Specialisti za nepremočljive lovske in turistovske čevlje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!

Puch-kolo! Najboljše kolo sveta!

Model 1912

1571

Ako rabite trpežno „luksus", lahko-dirkalno ali službeno kolo, potem izberite brez premisleka le **Puch-kolo,** do danes neprekosljivo, zanesljivo, trpežno, fino in elegantno.

Cenik brezplačno in poštnine prosto. **Fr. Čuden, Ljubljana.** Cenik brezplačno in poštnine prosto.

Edino zastopstvo originalnih Puch-koles za celo Kranjsko. „Lastna delavnica za popravila".

Samo 6 dni!!

z brzoparniki Francoske družbe. Edina najkrajša vožnja čez

brzoparniki «La Provence», «La Savoie», «La Lorraine», «La Touraine», «Rochambeau», «Le Čikago».

Havre New-York

Veljavni vozni listek ali šifkarto za vse razrede francoske linije, dobiš edino le pri

Ed. Smarda

3519 oblastveno potrjena pisarna

v Ljubljani, Dunajska cesta 18

nasproti gostilne «Pri Figovcu».

Vozni listek (Schifkarte) iz Amerike in nazaj v staro domovino, po najnižji ceni. Izdaja voznih listkov po vseh železnicah, prirejanje zabavnih in romarskih vlakov.

Vsa pojasnila istotam radovoljno in brezplačno.

---

40 klavirjev in harmonijev

dvornih tvrdk: Bösendorfer, H. Heitzman (najboljši pianini), Stelzhamer, Czapka in Hörügel (amer. harm.), vseh vrst glasbenega orodja, strun in muzikalij

ima v velikanski izbiri izključno in edinole **A. Breznik,** c. kr. zaprisež. strokovnjak in učitelj „Glasb. Matice" **Ljubljana,** Kongresni trg št. 15 (‚Zvezda', nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri meni vsakdo na **15 K** prvovrsten inštrument gori obroke po imenovanih slovitih tvrdk z resnično 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega, dočim je dosegla najemščina višino kupnine! Takih ugodnosti še doslej ne nudi nobena tvrdka. Zamenjava najugodnejša. Uglaševanje in popravila točno in ceno. 1068

Nadležne kocine

na obrazu in na rokah odstranjuje v petih minutah

dr. H. Rixa odstranjevalec kocin

zajamč. neškodljiv, gotov uspeh. Škatlja za K 4·— zadostuje. Razpošilja strogo diskretno

Kos. dr. A. Rix, Laboratorij Dunaj IX, Berggasse 17 H.

Drva

mehka in trda (suha); radi pomanjkanja prostora **znižane cene.** Dostavijo se na zahtevanje **tudi na dom. Parna žaga SCAGNETTI za državnim kolodvorom.** 1842

Josip Božič, trgovina z vinom

Spodnja Šiška pri Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu, društvom g. in gostilničarjem priznano dobra in pristna **vina,** kakor rdeč, cviček, bizeljsko rdeče in belo, fino ljutomersko vino v sodih in buteljkah. Cene zmerne, v mestu se dostavlja na dom.

URA z verižico za samo kron 2·20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja šlezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico **za samo K 2·20,** ter 3letnim pismenim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena **K 6·—, 5 kos. K 9·—.** Pošilja proti povzetju

prusko-šlezijska izvozna tvrdka

A. Gelb, Krakov 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 373 4

Telefon 145. 2114

Tovarna za kovinsko blago in zvonolivnica

J. HILZER & KO., Dunajsko Novomesto,

se priporoča za nabavo **zvonov, melod. in harmon. zvonila** vsake velikosti in glasu. Jamstvo za določen in poln glas, najčistejšo vglasitev in najboljši materijal. **Stojala za zvonove** iz kovanega železa ali lesa. **Lahkotno zvonenje,** najboljši način teka. Nagla izvršitev najnižje cene. Ugodni plačilni pogoji. Stari nerabni zvonovi se sprejmo v prelitje, ravnotako se izdelujejo železna stojala najboljše konštrukcije z dolgoletnim jamstvom. Proračuni in prospekti vsak čas zastonj in franko na razpolago, enako tudi priporočila kakor tudi priznalna pisma.

Le K 1·80 najnovejši amerikanski fotograf. aparat „MIGNON".

Elegantna in natančna izvršitev, porabna za potovanja in izlete. 4 × 4 cm velik, kompleten z opremo, poizkusno sliko in navodilom, po katerem more fotografirati vsak začetnik brez predznanja in izvršiti slike. — Proti povzetju le K 1·80. — Slike se potem tudi odkupijo. — Več pri naročilu aparata po: **LEOP. SCHACHTER, DUNAJ 840** (2337) **XVI/2, Lerchenfeldergürtel 5.**

Najstarejša slovenska tvrdka te stroke.

Obstoji že nad 38 let. 3022

ANA HOFBAUER

imejiteljica zaloge cerkvene obleke in orodja

Ljubljana, Wolfova ul. 4

si usoja javiti preč. duhovščini ter sl. občinstvu, da **izdeluje** natančno po naročilu in predpisih vsakovrstne **bandere, baldahine, plašče, kazule, pluvijale, dalmatike, velume, albe, koretlje, prte** itd. itd., sploh vse kar se rabi v cerkvi pri službi božji. Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi naročila na **vezenje, prenavljanje stare obleke** ter sploh vsa **popravila.**

Zagotavljajoč hitro in najpoštenejšo postrežbo, prosi, da se pri naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tvrdko.

Bodemo li jo našli?

Iščemo gospodinjo, ki še ne vporablja Schichtovega mila! Hočemo ji pojasniti, da je zapravljivost, če se perilo s slabim, torej dragim milom uničuje.

Idrijske novice.

i **Priziv zoper izvolitev** župana Štefana pl. Premersteina je naše c. kr. okrajno glavarstvo odbilo, češ, da je pritožba prepozno došla, namreč šele dne 2. julija, ko je bil 1. julij zadnji dan za pritožbo. Resnici na ljubo le za sedaj konštatiramo, da je dne 1. julija osebno nesel pritožbo volilec in oddal v pritličju pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Logatcu ob 5. uri popoldne. Uradna ura menda traja tam do 6. ure. Prosil je pismenega potrdila, da je pritožbo pravočasno oddal, a reklo se mu je, da tega ni potreba, ker se odda pravočasno vse naprej, kamor treba. Res je oddal uslužbenec, ki je sprejel ulogo, dečku, naj nese ulogo, da se protokolira in vpiše, kedaj se je vložila. Kje je vzrok, da je sedaj došel odgovor, da se je vložilo šele 2. julija, nam ni znano. Sploh omenjamo, da se bodo hudo zmotili uradniki pri politični oblasti. Naj nikar ne mislijo, da, če je tudi kmet, ki pritožbo vloži, ne ve, zakaj se gre, zakaj sam nese na pristojno mesto rekurz, da jih bodo s tem ostrašili ali utrudili. Stvar bo šla naprej, naj bode nekaterim ljubo ali neljubo.

i **»Slovenski Narod«** je grozil, da bode naš deželni poslanec pri deželnem zboru ojstro nastopil proti ravnanju nekaterih faktorjev, ki so zakrivili, da nismo imeli nobenega zdravnika, ko se je škrlatinka tako razširjevala.

i **V Ameriko** je odšlo zopet več oseb iz okolice.

i **Koncem meseca julija** se je končal naš čipkarski tečaj s sveto mašo. Obiskovalo je v pripravljavnem tečaju nad 200 učenk in v nadaljevalnem oddelku 55 čipkaric. Učenke so obiskovale tečaj prav redno in se prav pridno vadile v rokodelstvu, katero v Idriji že nad 100 let cvete. V nedeljo smo na razstavi občudovali nekaj stvari, ki bodo pri evharističnem shodu na Dunaju razstavljene. Bilo je umetno in silno skrbno izdelano pregrinjalo za kelih, nastavek pri stojalu za mašno knjigo, altarni prt in nekaj okraskov za mašno srajco in korok. Bilo je zelo počasno delo, treba je bilo skrbno aziti, da se v malenkosti vse pravilno izvrši, a obenem v tako priročni in umetni obliki, da so se vsi čudili krasnemu izdelku. Gotovo bode to delo vzbujalo na Dunaju občno pozornost.

i **Gospodinjska šola** je tudi skončala dne 31. julija svoje letno delovanje. O razstavi se je že pisalo v »Slovencu«. Kako potrebna je ta šola, kaže obisk, ko je vedno več sprejetih in tudi redno pohaja pouk, praktičen in teoretičen, kakor predpisi zahtevajo. Ako jih dvajset obiskuje tečaj, so v ministrstvu zadovoljni, a tu je vedno 28 deklet hodilo k pouku.

i **Koncert godbenega oddelka** Kat. del. družbe se je zadnjo nedeljo nepričakovano dobro obnesel. V tej vročini vsak rad hiti kam na prosto, posebno na gore, in ko pride truden na večer domu, nerad gre še kam drugam. Zato smo se bali da bode bolj srednje obiskan. A bili so vsi prostori do zadnjega kotička zasedeni. Iz Reke, Gorice, Žirov in okolice smo videli goste, celo naš najbolj praktičen skladatelj župnik Aljaž je pohitel čuti, kako se izvajajo pri nas njegove skladbe. Ko ga je predsednik občinstvu predstavil, je zagrmelo po dvorani: živio župnik Aljaž! In ko so pevci na odru pridali njegov »Triglav moj dom«, ni bilo skoraj konca ploskanja. Očitni dokaz, kako so se njegove skladbe udomačile pri občinstvu. Bogati program se je točno in dovršeno končal, nekateri glasbeniki so se izrekli, da kaj tako umetnega niso pričakovali. Bili so pa tudi zelo pridni pevci kakor godci pri vajah, zato tudi uspeh ni izostal. Za nabavo godbenega orodja se je lep znesek dobil. Ko pride k orkestru še več pihal, bode prihodnji koncert še veliko bolj zanimiv in raznovrsten. Dosedaj smo imeli 17 godcev in nad 60 pevcev, prihodnjič se osobje pomnoži.

Tržiške novice.

t **Shod kmečke zveze** bo jutri popoldne ob 3. uri pri Krvinu. Na shodu bo govoril deželni poslanec gosp. Ivan Piber.

t **Izlet tržiškega Orla** se vrši jutri, v nedeljo, v Velesovo. Odhod z jutranjim vlakom do Naklega in potem peš v Velesovo. Izlet se vrši le ob ugodnem vremenu.

t **Tržiškim rdečkarjem** ne gredo iz glave občinske volitve, pri katerih so izšli prazni. Edino delo, katero so izvršili zelo častno, je bilo to, da so pomagali tistim v dejanju, zoper katere se bore navidez po »Zarjinem« papirju. V enem izmed raznih v zadnjem času obelodanjenih dopisov govore ti možici o neki kravji kupčiji. Nam ni ničesar znano o kaki kupčiji, ker kravje kupčije znajo delati edinole rdečkarji, kar so že večkrat dokazali. Tudi šteti ne znajo tržiški sodrugi. Našteli so med novimi občinskimi odborniki 12inpol klerikalcev in dvainpol liberalca in tri Nemce. Zelo smo radovedni, kam so prišteli svojega pristaša Pelarja. Najbrže je on tisti pol klerikalec in pol liberalec. Tega pa prav rade volje privoščimo tržiškim sodrugom.

Osrednja hipotečna banka.

Pod egido »Wiener Bankvereina« se snuje v Zagrebu nov denarni zavod z osnovno glavnico 15 milijonov kron. Ime, ki so mu ga nadeli, je zelo karakteristično za snovatelje in je predvsem reklamnega značaja. »Hrvatska centralna hipotekarna banka v Zagrebu« vsebuje dva momenta, ki sta pripravna za vabo: narodnost in trdno velikost podjetja. S tem se je hotel novi zavod še pred svojim ustanovljenjem uveljaviti kot prvi in največji preko drugih starih in domačih zavodov.

Že to je vzbudilo odpor pri hrvaških bankah, završalo je pa po deželi, ko se je razširila vest o znamenitem sklepu brodske občine. Ta je namreč dne 9. julija po kratki seji sklenila, da pristopi kot soustanovnica k novi banki in prevzame za 7 milijonov njenih delnic. Sklep je bil prenagljen in očividno storjen pod vplivom nekaterih, kojih interesi so ozko zvezani z novim zavodom. Večina v glasovanju je bila sad prevare opozicije ter je razen tega sklep občinskega sveta nezakonit. Za veljavnost sklepa mora biti vsak predlog, o katerem se glasuje, na dnevnem redu, kar pa v tem slučaju ni bilo in je bil predlog v glasovanje vtihotapljen. Radi tega je sklep brodskega občinskega sveta protizakonit in neveljaven.

S svojim sklepom si nakoplje brodska občina velikansko gmotno obveznost, da prevzame za 7 milijonov delnic, ki bodo morda brez veljave, ker je novi zavod že pred obstojem težko obremenjen. Ne pride pa v poštev samo gmotna škoda, treba je tudi gledati na ideelni moment, ki se uveljavlja pri tej kupčiji. Kuma novemu zavodu sta na eni strani nemški »Wiener Bankverein«, na drugi kraljevi komisar Cuvaj, ki si je baje zagotovil predsedniško mesto v banki, oziroma ima — kakor poročajo dunajski listi — izgovorjeno milijonsko provizijo. Vsled »Wiener Bankvereina« pride nemški vpliv v deželi še bolj do veljave, ki se že sedaj v gospodarstvu splošno občuti in se izraža v nakovanju posestev z nemškim kapitalom.

Sklep broske občine postane pravomočen z vladnim potrdilom, ki pa je sedaj odloženo radi ugovora in upora brodskih občanov. Ti so namreč podali ugovor na vlado in so ga utemeljili s postavnimi določbami in stvarnimi razlogi, ki govore za nedopustnost gori omenjenega sklepa. V koliko bo imel ugovor uspeh in če bo protizakoniti sklep razveljavljen, je težko reči z ozirom na kršitve zakona, ki jih prinese pod sedanjo vlado vsak dan hrvaškemu narodu.

O končni rešitvi zadeve bomo poročali.

Priporočamo **hitre**

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica 8. Izborno blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože **v prid »Slovenske Straže«.** 159

Profesor dr. pl. Valenta

2399 odpotuje do 10. septembra.

2328

Primarij dr. Derganc

naznanja da začne

ordinirati 5. avgusta

v lastni hiši poleg starega stanovanja

Komenskega ulica št. 4.

Hiša s sadnim vrtom

se **proda** za 10.500 K, in sicer je treba izplačati takoj le 2.800 K. Natančneje se izve iz prijaznosti na **Kongresnem trgu št. 6** spodaj na dvorišču ali v **Rožni dolini št. 154,** cesta V pri Ljublj. 2341

Ivan Buggenig, sodarski mojster, **Ljubljana**

Cesta na Rudolfovo železnico štev. 5.
Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

Solidno delo. 3412 **Točna postrežba.**

Dva gospoda

2377 se sprejmeta

na hrano in stanovanje s 15. avgustom.

Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. **2377.**

Gospa vešča komptoarskega dela išče za popoldanske ure primernega dela. 2348

Cenjene ponudbe pod št. „100“ na upravništvo tega lista.

500 kron

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-mazilo.** Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2216

Kemeny (Kaschau,) 1. Pošt. predal 12/160 Ogr.

Več voz

KONJSKEGA GNOJA

se odda. Vprašanja na Orosl. Dolenc, Ljubljana, Wolfova ulica 10. 1751 7

Proda se na **Vrhniki Stara cesta štev. 106**

hiša

s travnikom in nekoliko boršta. — Poizve se istotam ali v **Ravnikarjevi ulici št. 15, Ljubljana.** 2329

Mirna stranka 2353

(nič otrok) išče **Stanovanje za novembrov termin** obstoječe iz 2 sob s pritiklinama blizu **frančiškanske cerkve ali blizu stolnice.** Prijazne ponudbe naj se pošljejo pod **»Stanovanje 380«** na upravo Slovenca najkasneje do **8. avg. t. l.**

Celje Slovenska tvrdka! Celje

Izdeluje velike 26 198

mostne tehtnice

vseh sistemov in velikosti za **tehtanje vozov in živine.** Prevzame iste tudi v prenovljenje.

JVAN REBEK, stavbeni in umetni ključavničar, Hermanova ulica št. 10.

Kavarna ‚Central‘

Danes in vsak dan

koncert

dunajskega damskega — elitnega orkestra —

Z velespoštovanjem

Štefan Miholič
kavarnar

2374

Trgovina s kolesi in posameznimi deli.

Ana Gorec

Ljubljana

samo Marije Terezije cesta 14

pri „Novem svetu“

Najboljše pneumatike

Izposojevanje koles

2084

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic

IN KREDITNIH PISEM

za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva. 117

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

Akcijski kapital: 50,000.000 kron. **Rezervni zakladi: 22,000.000 kron.**

OSREDNJA MENJALNICA:

„MERKUR“ DUNAJ I., WOLLZEILE štev. 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost, Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičin, Plzen, Praga, Liberce, Teplice, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvitava

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk itd., itd.

Zavarovanje proti izgubi pri žrebanjih srečk in vredn. papirjev

Prospekte in cenike premij zastonj in franko

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Augusta Agnola, Ljubljana

Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti **duhovščini** in cerkvenim **predstojništvom** kakor p. n. **občinstvu** za prevzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega

umetnega steklarstva in slikanja na steklo

za **steklarstvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno** ter **portalno steklarstvo** kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.

Zaloga kakor velika izbera steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov podob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 3328

Narisi in proračuni na zahtevo zastonj.

Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

Olympic 45.000 ton.

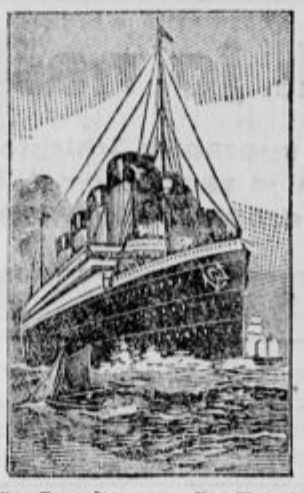

St. Louis. St. Paul.
Adriatic. Oceanic.

V Ameriko preko Pariza, Havre, Southamplona ali Cherbourg-a

je najvarnejša, najhitrejša in najprijetnejša vožnja z največjimi angleškimi parniki sveta **»WHITE STAR LINE«** ter slovečimi brzoparniki **»AMERICAN LINE«**, ki so moderno urejeni in na katerih dobijo potniki spalne sobice, v katerih so 2 ali 4 postelje. Hrana se potnikom razdeli v posebnih sobah pri pogrnjenih mizah. Snažnost in dobra postrežba je na teh parnikih slehernemu zagotovljena. Odhod potnikov iz Ljubljane **vsak torek in soboto.** Natančnejša pojasnila daje brezplačno

oblastveno koncesijonirana potovalna pisarna

Edvard Kristan

Ljubljana, Kolodvorska ul. 41

Od dobrega najboljše!

SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI

Singer Ko. del. družba za šiv. stroje

LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 4.

KRANJ Glavni trg št. 79.
KOČEVJE Glavni trg št. 53.
NOVOMESTO Vel. trg št. 88.

1197

SIMON PRAPROTNIK

stavbni in pohištveni mizar

Ljubljana, Jenkova ul. 7

priporoča svojim p. n. odjemalcem veliko zalogo vsakovrstnih

omar za led

v poljubnih velikostih za **pivovarne, restavracije, delikatesne trgovine** itd.
Cena najnižja, postrežba točna.
Ceniki se pošljejo na zahtevo zastonj in poštnine prosto. 756

Ivan Jax in sin

Dunajska cesta 17, Ljubljana.

335 8

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puch), Waffenrad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. **Vezenje** poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi : pisalni stroji.

Ceniki zastonj in franko.

Pozor! Prečastiti duhovščini in sl. p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici priporočam svojo veliko zalogo raznovrstnih **novih in rabljenih VOZOV** trpežno in solidno izvršenih po jako nizki ceni. — Priporočam se tudi za naročila na izvršitev novih vozov kakor tudi vsa tozadevna popravila.

Velespoštovanjem
IVAN DEMŠAR
prej Šiška.
podkovski kovač in izdelov. vozov
Ljubljana, Marije Terezije c. 6

Sodi.

Več vrst **sodov** ima **na prodaj A. REPIC,** sodarski mojster **v Ljubljani, Trnovo.** 2448

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalec streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater vodovodov

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škriljem z

asbest-cementnim škriljem (Eternit) patent Hatschek

z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznano solidni izvršitvi.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in poštnine prosto. 714

Ivan Dogan

mizarski mojster v Ljubljani

Dunajska cesta 19 (Medjatova hiša) :

priporoča svojo bogato zalogo hišne oprave :

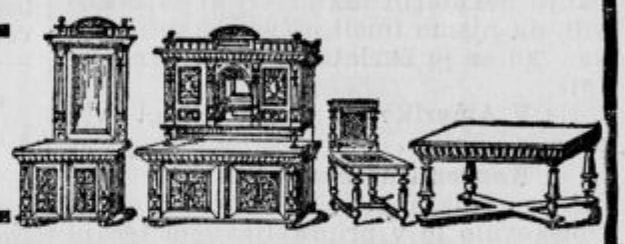

za spalne ter jedilne sobe in salone. Divane vsake vrste. Modroce, žimnice na peresih, podobe, ogledala, otročje vozičke itd. : ::

Naročila se točno izvršujejo. :: Najcenejša zaloga. ::
Cenik s podobami zastonj in franko. 12 **Cene brez konkurence.**

3329 52

11

Največja in najstarejša **tovarna lončenih pečij in raznih lončenih izdelkov**

Avg. Drelse v Ljubljani

Mnogokrat odlikovana. Mnogokrat odlikovana

Priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v naročila na

štedilna ognjišča in peči

preproste in najfinejše, izvršene v poljubnih modernih barvah in vzorcih najbolj strokovnjaški, solidno in trpežno po najnižjih cenah. Župniščem samostanom in šolam dovoljujem znaten popust. Ilustr. ceniki so na razpolago

---

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in preč. duhovščin

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred Skofijo št. 19. Prešernova ulica št. 4.

Popravila točno in ceno. 17

Štambilije

vseh vrst za urade, društva trgovce itd.

Anton Černe

graver in izdelovatelj kavčuk-štambiljev

Ljubljana,
Stari trg štev. 20.

140 52 **Ceniki franko.**

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz

Ljubljane čez Antwerpen v New-York in čez Antwerpen v Boston.

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih „Lapland“, «Finland», «Kroonland», »Vaderland», «Zeeland», «Samland«, „Gothland“, „Marquette“, „Menominee“, „Maniton“, kateri vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo med Antwerpnom in New-Yorkom, so snažnost, izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice ponovem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena in traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na mesec **vožnjo čez Kanado,** katera pa je izdatno cenejša kakor v New-York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,
Kolodvorske ulice odslej št. 26, od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno pri «Starem tišlerju» 4000

Stavbena tvrdka

IVAN OGRIN

Ljubljana, Gruberjevo nabrežje št. 8

se priporoča za vsa v stavbeno stroko spadajoča dela. — Zgradba zasebnih in javnih poslopij, raznih adaptacij itd. — Napravo načrtov in projektov ob poverbi stavbe brezplačno. **Delo solidno. Cene primerno nizke.** 299